

45 procent młodzieży w szeregach ZMS

Rozpoczął się trzeci i ostatni etap — trwający od września ub. r. kampanii sprawozdawczo-wyborczej ZMS. Zainaugurowała ją 10 bm. wojewódzka konferencja sprawozdawczo-wyborcza w Koszalinie.

Ostatnie dwa lata wykazały, jak dużo w życiu tej ponad 1.200 tys. członków liczącej organizacji dokonało się pozytywnych przemian. Od 1967 r. w szeregach Związku Młodzieży Socjalistycznej wstąpiło ponad 180 tys. młodych robotników, uczniów i studentów. Obecnie ZMS obejmuje swym zasięgiem ponad 45 proc. ogółu młodzieży pracującej lub uczącej się. W ciągu ub. r. powstało ponad 3 tys. nowych kół. Ponad połowę wszystkich członków ZMS stanowią obecnie młodzi robotnicy i pracownicy. Jednym z symptomów wzrostu politycznej rangi organizacji jest to, że udzieliła ona swym członkom ponad 45 tys. rekomendacji przy wstępowaniu w szeregi PZPR. Dzisiaj, co dziesiąty członek ZMS jest jednocześnie członkiem partii.

Bogaty i wszechstronny program pracy kół i zarządów ZMS ze wszystkich środowisk przedstawiają na konferencjach wojewódzkich delegaci — reprezentanci szerokich kręgów młodzieży. (PAP)

Delegacja Światowej Rady Pokoju przybyła do Warszawy



Moskwa w hołdzie płk. Bielajewowi

Liczne rzesze mieszkańców Moskwy złożyły w poniedziałek ostatni hołd przedwcześnie zmarłemu kosmonautce pułkownikowi P. Bielajewowi. Trumna ze zwłokami pułkownika Bielajewa jest wystawiona na widok publiczny w Centralnym Domu Armii Radzieckiej.

Zacieśnienie współpracy LWP — ZNP

Problemy wychowania patriotyczno-obronnego stanowią ważny odcinek działalności naszego szkolnictwa. Nauczyciele i wychowawcy od wielu lat współpracują w tym zakresie z kadrą naszej armii. Od sierpnia 1964 r. współpraca ta rozwija się planowo, w oparciu o specjalną uchwałę ZG ZNP i ZGP WP.

Omówieniu dotychczasowej współpracy nauczycieli i wojska poświęcona była narada aktywna ZNP, przedstawiciele instytucji centralnych MON, okręgów wojskowych i jednostek, która pod hasłem „Ludo we Wojsko Polskie i Związek Nauczycielstwa Polskiego — sojusznikami są szkoły i nauczyciele” odbyła się w poniedziałek w Warszawie. (PAP)

LOGODA

Zachmurzenie umiarkowane, miejscami przejściowo duże i gwałtowniejsze opady deszczu lub marznące mżawki. Powodujące gołoledź. W nocy i rano lokalnie mgły i zamglenia. Temperatura minimalna w nocy od minus 8 st. na północnym wschodzie do minus 3 st. w centrum i plus 3 st. na południu. Temperatura maksymalna odpowiednio od minus 2 do plus 3 i ok. plus 10 st.

GŁOS WIELKOPOLSKI

POZNAN
WTOREK
13
STYCZNIA
1970

Wydanie A
Rok wyd. XXVI
Nr 10 (8054)
Cena 50 gr

Z Bliskiego Wschodu

Systematyczne dostawy broni brytyjskiej dla Izraela

Wbrew oświadczeniom rządu brytyjskiego, że W. Brytania nie będzie dostarczać sprzętu wojskowego Izraelowi tak długo, jak długo będą trwały konsultacje czterech wielkich mocarstw w celu wprowadzenia w życie listopadowej rezolucji Rady Bezpieczeństwa w sprawie Bliskiego Wschodu, prasa brytyjska donosi, że Izrael jest stale zaopatrywany w brytyjski sprzęt wojskowy oraz w urządzenia dla fabryk amunicji — pisze poniedziałkowy kairski dziennik „Al-Ahram”.

Ostatnio informacje te zostały potwierdzone w raporcie brytyjskiego instytutu studiów strategicznych, w którym

stwierdzono, że W. Brytania dostarcza Izraelowi czołgów typu „Centurion”, co podniosło izraelski stan posiadania tych czołgów do 400 sztuk, podczas gdy przed czerwcową agresją w roku 1967 nie miał on więcej niż 250 „Centurionów”. Sytuacja ta wymaga wyjaśnienia ze strony rządu brytyjskiego pisze „Al-Ahram”.

W Kairze przebywają zupełnie niezależnie od siebie — jak pisze tygodnik „Rose El-Jusef” — trzy brytyjskie osobistości, a mianowicie wiceprzewodniczący Partii Pracy, były minister spraw zagranicznych George Brown, przewodniczący Izby Gmin Horace King oraz deputowana do parlamentu z ramienia Partii Pracy, Margaret Mac Kay.

Cel wizyty Browna w krajach arabskich nie został ujawniony, obserwatorzy przypuszczają jednak, że podróż jego łączy się z ostatnimi amerykańskimi propozycjami rozwiązania kryzysu.

Jak wiadomo, Brown był ministrem spraw zagranicznych W. Brytanii w czasie, gdy Rada Bezpieczeństwa uchwaliła listopadową rezolucję w sprawie Bliskiego Wschodu, był jednym z głównych projektantów tej rezolucji. Agencja MEN pisze, że sprawy brytyjskich dostaw broni dla Izraela zostały podniesione w rozmowach z brytyjskimi osobistościami przebywającymi w Kairze.

SUKCESY PARTYZANTÓW

Rzecznik dowództwa palestyńskich walki zbrojnej poinformował, że w nocy z soboty na niedzielę bojownicy „Al-Assifa” wysadzili w powietrze budynek izraelski w Koch Ha-la w górnej Galilei. Eksplozja spowodowała poważne szkody materialne. Wielu Izraelczyków zostało zabitych lub rannych.

W sobotę i w niedzielę fedajini przeprowadzili 3 ataki na pozycje izraelskie w północnej

części doliny Jordanu. Nieprzyjacieli poniosł znaczne straty w ludziach i sprzęcie.

GROŹBA NOWEGO KRYZYSU W LIBANIE?

Agencja France Presse zamieściła w poniedziałek wieczorem komentarz na temat obecnej fazy

Dokończenie na str. 2

Ze Stoczni Gdańskiej

404 statki dla Kraju Rad

12 bm. w Stoczni Gdańskiej im. Lenina podniesiona została bandera ZSRR na kolejnej przemysłowej bazie-przetwórnicy — m/s „Sowietskoje Zapolarie”. W jednostce tej zawarta jest 2 milionowa tona zbudowana w tej stoczni dla Kraju Rad — największego odbiorcy polskiego przemysłu okrętowego.

Na 2 mln DWT ze Stoczni Gdańskiej dla Związku Radzieckiego składają się 404 statki 16 typów zaprojektowanych przez polskich konstruktorów okrętowych. Dostawy statków dla ZSRR, zapoczątkowane w 1950 r. rudowęglowcem „Pierwomajsk”, objęły m. in. drobnicowce, dregnowce, zbiornikowce i wysokiej klasy jednostki rybackie, jak przemysłowe bazy przetwórcze i trawler-przetwórnice. (PAP)

PRL żąda wydania sprawców uprowadzenia polskiego samolotu

Prokurator Franciszek Rafailowski, przedstawiciel Prokuratora Generalnego PRL, w towarzystwie radcy ambasady PRL w Wiedniu, M. Cieleckiego, złożył wizytę zastępcy Prokuratora Generalnego Austrii dr. Franzowi Doudaowi. Przedmiotem rozmowy była sprawa wydania polskiemu organom prokuratorskim sprawców porwania samolotu pasażerskiego PLL „LOT” w dniu 20 listopada 1969 roku. (PAP)

Współpraca ZSRR — Szwecja

Na zaproszenie radzieckiego Komitetu do spraw Nauki i Techniki w niedzielę przybył do Moskwy minister przemysłu Szwecji Krister Wickmann.

Jak podaje Agencja TASS, oczekuje się, że podpisze on umowę o współpracy w dziedzinie wykorzystania energii atomowej, a także o współpracy gospodarczej i naukowo-technicznej między obu krajami.

W. Ulbricht przyjął wicepremiera Bajbakowa

Przewodniczący Rady Państwa NRD, Walter Ulbricht przyjął w poniedziałek wicepremiera i przewodniczącego Państwowej Komisji Planowania ZSRR, N. K. Bajbakowa. Rozmowa dotyczyła problemów dalszego pogłębienia współpracy naukowo-technicznej i gospodarczej między obydwojoma krajami.

Apel wyborczy w NRD

Na posiedzeniu Krajowej Rady Frontu Narodowego Niemiec Demokratycznych uchwalono w poniedziałek apel wyborczy, który wskazuje, że umacnianie się NRD jest wkładem na rzecz pokoju i bezpieczeństwa w Europie oraz oznacza konsolidowanie wszystkich sił antyimperialistycznych.

Wywiad H. Wilsona

W poniedziałek wieczorem telewizja BBC nadała 45-minutowy wywiad z premierem Wilsonem.

Po 30 miesiącach

wojny domowej w Nigerii

Koniec secesji Biafry

Po 30 miesiącach wojny domowej w Nigerii Biafra zrezygnowała z secesji, a jej oddziały, na wezwanie obecnego dowódcy sił białafskich, gen. Philipa Effiong, złożyły broń i poddały się wojskom federalnym.

Czyniąc wyraźną aluzję do osoby przywódcy Biafry, gen. Ojukwu, który wraz z kilkoma najbliższymi współpracownikami i rodziną udał się najprawdopodobniej do Tanzanii lub Zambii, gen. Effiong powiedział: „Te elementy z poprzedniego rządu, które uważały, że negocjacje i pojednanie są niemożliwe, dobrowolnie się usunęły”. Wezwał on również gen. Gowona, przywódcę nigeryjskiego, aby wydał rozkaz zaprzestania walk, jak tylko zostaną rozpoczęte negocjacje w sprawie rozejmu.

Rzecznik najwyższej rady wojskowej (rząd federalny) powiedział, że apel gen. Effiong został wysłuchany w Lagos oraz, że we właściwym czasie władze federalne złożą oświadczenie na ten temat.

Opuszczając Togo i udając się w dalszą drogę do Niamej, stolicy Nigru, U Thant złożył oświadczenie, w którym wyraził pogląd, że rząd federalny Nigerii przystąpi natychmiast do współpracy z organami międzynarodowymi w celu przywrócenia z pomocą ludności i tysiącom uchodźców z rejonów objętych działaniami wojennymi.

W. Brytania, Stany Zjednoczone, Francja i inne państwa oraz Międzynarodowy Czerwony Krzyż i liczne organizacje kościelne prowadzą przygotowania do wysłania drogą powietrzną i lądową żywności i innych środków dla szczególnie dotkniętych rejonów.

Papież Paweł VI oświadczył w poniedziałek, że Watykan gotów jest uczynić wszystko, aby zapobiec ewentualne



Na zdjęciu: wzięci do niewoli żołnierze secesjonistycznych wojsk białafskich.

Fot. — CAF — AP — telefoto

mu dalszemu rozlewowi krwi w Nigerii.

Z ostatniej chwili

Ostatnie informacje wojskowe z Nigerii nie pozostawiają żadnych złudzeń co do tego, że zorganiзовany opór białafski został całkowicie zlamany w wyniku potężnej ofensywy armii federalnej — pisze korespondent Agencji France Presse z Lagos. Biuro białafskiego ministerstwa informacji, mające swoją siedzibę 16 kilometrów od miejscowości Orlu wpadło w niedzielę w ręce żołnierzy federalnych, jak również zajęte zostały ostatnie rafinerie ropy naftowej pod kontrolą białafczyków.

Na pozostałym „skrawku białafskim” panuje zupełny chaos i dezorientacja. Drogi zatłoczone są cywilami uciekającymi w popłochu, inni czekają wzdłuż głównych szlaków komunikacyjnych na przybycie żołnierzy federalnych.

Papież Paweł VI wysłał w poniedziałek swojego wysłannika do Lagos, który wręczy gen. Gowonowi osobisty list od papieża.

Z Paryża informują, że Francja gotowa jest udzielić azylu politycznemu przywódcy Biafry, gen. Ojukwu pod tym jednakże warunkiem, iż zobowiąże się on do nie prowadzenia działalności politycznej. (PAP)

Prokurator Akwili:

Defregger jest winien

Monachijski biskup sufragani Matthias Defregger jest rzekawie odpowiedzialny za masakrę cywilnych obywateli włoskich w czasie drugiej wojny światowej, oświadczył w poniedziałek prokurator miasta Akwila Armando Troise w rejonie Abruzji. W ciągu ubiegłego tygodnia zapoznał się on z materiałami sporządzonymi w trakcie policyjnego śledztwa, z których jasno wynika, iż biskup Defregger jest całkowicie odpowiedzialny za rozstrzelanie 7 czerwca 1944 r. 17 cywilów mieszkańców górskiej wioski Filetto.

Następnym krokiem w sprawie Defreggera jest podjęcie formalnego dochodzenia sądowego. Poczyniono kroki w celu ekstradycji Defreggera, jednakże nigła jest nadzieja, iż biskup sufragani Monachium zostanie wydany sądowym władzom włoskim. (PAP)

Premier Rumunii z wizytą w Jugosławii

W poniedziałek przed południem przybył do Jugosławii z 4-dniową wizytą oficjalną na zaproszenie przewodniczącego Związku Rady Wykonawczej M. Ribicica premier Rumunii I. G. Maurer. Towarzyszą mu wicepremier Draganescu, przewodniczący krajowej rady badań naukowych Buzdugan, wiceminister spraw zagranicznych Ecobescu i inne osobistości.

Według oficjalnego komunikatu, Maurer przeprowadził rozmowy z przewodniczącym Związku Rady Wykonawczej Ribicicem i innymi osobistościami jugosłowiańskimi na temat współpracy między oboma krajami oraz innych problemów interesujących obie strony. (PAP).

Artyleria wietnamska ostrzelała 13 obiektów wojskowych USA

Partyzanci południowowietnamscy toczyli w niedzielę wieczorem walki z oddziałami amerykańskimi w kilku prowincjach tzw. pierwszego rejonu taktycznego — między Tam Ky i strefą zdemilitaryzowaną.

W dolinie Shau amerykańscy „marines” wspomagani przez bombowce strategiczne „B-52” atakowali bezskutecznie umocnione pozycje partyzanckie. Su perforacje powietrzne bombardowały również w poniedziałek rano okolice Sajgonu oraz strefę graniczną z Kambodżą.

Artyleria partyzancka ostrzelała w ciągu nocy 13 amerykańskich i południowowietnamskich obiektów wojskowych powodując znaczne straty. O zaciętych walkach donoszą także z rejonów delty Mekongu, gdzie partyzanci toczą walki z siłami sajskońskimi wspomaganymi przez lotnictwo amerykańskie.

Zapowiedź demonstracji antywojennych

Kierownictwo komitetu organizacyjnego demonstracji antywojennych w USA powzięło decyzję przeprowadzenia w kwietniu br., nowej ogólnonarodowej kampanii na rzecz pokoju w Wietnamie.

Komitet organizacyjny zalecił na niedzielny poranek w Filadelfii zorganizowanie 15 kwietnia strajku w 4 miastach kraju — w Nowym Jorku, Waszyngtonie, Detroit i San Francisco.

Na 15 stycznia przewidziano antywojenne demonstracje i wiece w 24 miastach USA. (PAP)

Otto Habsburg przypomina się

Pretendent do tronu austro-węgierskiego Otto Habsburg, nie mogąc przebywać w Austrii (zgodnie z postanowieniem parlamentu wiedeńskiego), obrął sobie za siedzibę Barwien. Tam też, wbrew swoim zapowiedziom, że wstrzymuje się od wszelkiej działalności politycznej, rozwinął ostatnio akcję na rzecz utworzenia „Stanów Zjednoczonych Europy”.

Oparcie dla swej koncepcji znalazł wśród Niemców sudeckich, którzy na ostatnim zjeździe powzięli uchwałę przyznania mu „nagrody europejskiej” za rok 1970. Jego polityczna koncepcja ma różnić się od projektu byłego ministra finansów NRF F. J. Straussa. Na platformie EWG (Wspólne Rynku) mają powstać Stany Zjednoczone Europy, które objęłyby również Węgry i Czechosłowację. Autor tego pomysłu nie wymienia przeto Austrii, ale realizacja tego planu automatycznie objęłaby i ten kraj. Otto Habsburg idzie więc dalej niż F. J. Strauss. „Habsburskie” Stany Zjednoczone Europy” byłyby bowiem częścią restauracji dawnej monarchii austro-węgierskiej w jej byłych granicach.

Austriacka „Volksstimme” oraz monachijskie czasopismo „Sueddeutsche Zeitung” zaopatrza wiadomość o koncepcji politycznej Otto Habsburga po doświadczeniach, że wstrzymuje się od wszelkiej działalności politycznej, rozwinął ostatnio akcję na rzecz utworzenia „Stanów Zjednoczonych Europy”.

Dzisiejszy serwis informacyjny opracował Michał Łuczak

Zwiększenie produkcji zbóż i pasz

Najważniejsze zadania rolnictwa

Miniony rok nie był w sumie korzystny dla rolnictwa. Wprawdzie pogłowie bydła wzrosło o 109 tys. szt., trzody chlewnej — o 445 tys. szt. a plony zbóż były nawet nieco wyższe niż w 1968 roku, to jednak zbiory pozostałych roślin uprawnych, na skutek ostrej zimy i długotrwałej suszy, były niższe od spodziewanych.

Szczególne straty powstały w zbiorach siana i roślin pastewnych oraz olejnych. Oczywiście, nie pozostanie to bez wpływu na intensyfikację produkcji rolnej w tym roku. To też wykonanie tegorocznych zadań, większych niż rok temu, wymagać będzie nie tylko wzrostu środków produkcji, ale też znacznie większego wysiłku i gospodarności samych rolników.

Wytworzenie przez rolnictwo w tym roku co najmniej 17 proc. dochodu narodowego oraz zapewnienie odpowiednich dostaw produktów i surowców dla zaopatrzenia rynku wymagać będzie zwiększenia w 1970 r. globalnej produkcji rolnej przynajmniej o ok. 3 proc. w tym roślinnej o ponad 4 proc., a zwierzęcej w granicach jednego procenta, w stosunku do poziomu uzyskanego w minionym roku. Biorąc pod uwagę wyniki ubiegłorocznej suszy należy w większym niż dotychczas stopniu skoncentrować siły i środki na intensyfikacji produkcji zbóż i pasz oraz hodowli zwierząt gospodarskich, przede wszystkim zaś na niedopuszczeniu do spadku pogłowia bydła i trzody chlewnej w rejonach odczuwających największe niedobory pasz i powiększeniu hodowli tam, gdzie sytuacja paszowa jest korzystniejsza.

Trzeba podkreślić, że wszelkie niezbędne środki dla zapewnienia dalszego wzrostu plonów i powiększenia arealu upraw pastewnych wieloletnich zostały zapewnione. Np. pod zasiewy jesienne dostarczono rolnikom 393 tys. ton kwalifikowanego ziarna zbóż ozimych zaś wiosną wień otrzymała ponad 170 tys. ton nasion kwalifikowanych zbóż jarych. Dzięki temu już 40 proc. obszaru przeznaczonych pod zboża można będzie obsiać kwalifikowanym ziarnem. Warto dodać, że dostawy ziarna siewnego intensywnych odmian, a więc dających wysokie plony, wzrosły w tym roku prawie dwukrotnie w stosunku do poprzedniego roku gospodarczego. Zaopa-

Procesy integracyjne w ekonomice jugosłowiańskiej

Jednym z najważniejszych zjawisk występujących w ostatnim czasie w gospodarce jugosłowiańskiej jest proces łączenia się poszczególnych fabryk, banków i innych jednostek gospodarczych w większe grupy ekonomiczne.

Jak pisał w niedzielę w artykule redakcyjnym dziennik „Politika”, ostatnio połączyło się pięć wielkich zakładów metalurgicznych „Imt”, „Imr”, „21 Maja”, „Ikarus”, „Zmaj”. — tworząc wspólne przedsiębiorstwo „Zjednoczone Zakłady Przemysłu Metalowego”.

10 stycznia doniesiono również o połączeniu czterech banków handlowych z Belgradu Koprur, Umaga i Suboticy. (PAP)

Biskup we Włocławku

Jak się dowiadujemy, papież Paweł VI powołał na wującą stolicę biskupią we Włocławku, biskupa dra Jana Zarębę, dotychczasowego administratora apostolskiego diecezji. (PAP)

Kuracja odmładzająca doktryny Hallsteina

Korespondencja z Bonn

Doktryna Hallsteina przechodzi kurację odmładzającą. Tak można streścić w jednym zdaniu istotę ogłoszonych w poniedziałek przez wszystkie dzienniki NRD dokumentów o polityce nowego rządu NRD. W opublikowanym materiale przypomina się, że jedną z pierwszych czynności urzędowych nowego ministra spraw zagranicznych Waltera Scheela było przekazanie placówkom zagranicznym NRF instrukcji w sprawie przeciwdziałania uznawaniu NRD w każdej formie.

Jak wynika z tej dokumentacji, rząd boński stosuje brutalną presję w stosunku do tych krajów, które nawiązują jakiekolwiek oficjalne kontakty z NRD. W ostatnim czasie rząd boński interweniował w Gwinei, aby nie dopuścić do podniesienia rangi przedstawicielstwa, groził zerwaniem stosunków dyplomatycznych z Gwineą, wywierał presję na Sierra Leone, kiedy podpisano umowę o komunikacji lotniczej z NRD. Ambasador Bonn w Chile próbował przeszkodzić rozmowom politycznym tego kraju z delegacją Izby Ludowej NRD z Hermannem Maternem na czele.

Są to tylko fakty z ostatniego okresu. Interwencje Bonn nie ograniczają się tylko do sfery dyplomatyczno-politycznej. Okazuje się, że

trzenie rolnictwa w kwalifikowane ziemniaki — sadzeniaki wzrosło nie do 1.630 tys. ton, co wystarczy na co najmniej 30 proc. arealu przeznaczonego pod uprawę tej rośliny.

Dostawy nawozów mineralnych pod tegoroczne uprawy będą o 440 tys. ton w czystym składniku większe niż pod ubiegłoroczne. Rolnicy, będą więc mogli zużyć w br. przeciętnie na każdy hektar użytków rolnych ponad 130 kg nawozów w czystym składniku, tj. o przeszło 22 kg więcej niż w poprzednim roku (dla porównania — w ostatnich czterech latach zużycie nawozów wzrosło o 54 kg w czystym składniku na 1 ha).

Poważnie zwiększono pomoc paszową, wprowadzone od 1 stycznia br. nowe bodźce ekonomiczne w postaci korzystniejszych cen na tuczniaki i ulg w podatku gruntowym za dostawy żywca wołowego powyżej ustalonych dla poszczególnych gospodarstw norm — powinny przyczynić się do wykonywania zadań w produkcji zwierzęcej.

Wszystko więc zależy będzie od tego jak rolnicy wykorzystają te środki. Istotny wpływ na to mieć będą rady narodowe oraz terenowa służba rolna. (PAP)

Konferencja na szczycie krajów Afryki Środkowej i Wschodniej

Agencja MEN donosi z Chartumu, że zakończono przygotowania do konferencji na szczycie Krajów Afryki Środkowej i Wschodniej, która ma odbyć się w stolicy Sudanu w dniach 26—28 stycznia br.

Sudan zaprosił ZRA do udziału w konferencji w charakterze obserwatora. (PAP)

Z Bliskiego Wschodu

Dokończenie ze str. 1

stosunków między rządem libańskim a palestyńskim ruchem oporu. Agencja wyraża zaniepokojenie, iż w najbliższym czasie może dojść do wybuchu nowego kryzysu między władzami libańskimi a partyzantami.

Korespondent AFP pisze z Bejrutu, że opublikowanie w ubiegłą sobotę w Ammanie oświadczenia wszystkich organizacji palestyńskiego ruchu oporu, które oskarżyły niektóre osobistości w rządzie libańskim o dążeniu do pogwałcenia porozumienia kairskiego, było wyraźnym zaskoczeniem dla większości libańskich przywódców.

Z chwilą, gdy opublikowane zostało oświadczenie prawica libańska podjęła nowy atak, którego celem jest unieważnienie porozumienia zawartego w Kairze między Araratem a ówczesnym dowódcą armii libańskiej, gen. Bustaninem.

Dziennik „An-Nahar” pisze w poniedziałek, że opozycja prawica wa domaga się od prezydenta Helou, by przedłożył porozumienie kairskie pod obrady parlamentu.

Agencja France Presse zwraca uwagę, że po stronie partyzantów palestyńskich działających w Libanie opowiedziały się już niektóre kraje arabskie.

Radio Damaszek stwierdziło w poniedziałek, że utrzymanie porządku i bezpieczeństwa wewnętrznego w Libanie jest ściśle związane z umocnieniem sojuszu między władzami tego kraju, a partyzantami. Rozgłoszenia syryjskie oskarżyły prawicę libańską o chęć zlikwidowania palestyńskiego ruchu oporu. (PAP)

Radio Damaszek stwierdziło w poniedziałek, że utrzymanie porządku i bezpieczeństwa wewnętrznego w Libanie jest ściśle związane z umocnieniem sojuszu między władzami tego kraju, a partyzantami. Rozgłoszenia syryjskie oskarżyły prawicę libańską o chęć zlikwidowania palestyńskiego ruchu oporu. (PAP)

Toto-Lotek

12, 19, 28, 29, 40, 45, (42)

Na ogół pomyślnie lecz nie bez przeszkód

I dekada roku w przemyśle poznańskim

W związku z upływem I dekady stycznia br. zasięgnięliśmy informacji w kilku poznańskich zakładach dla zorientowania się, jak rozpoczęły realizację zadań na 1970 r.

Zakłady Przemysłu Gumowego „Stomil” wystartowały pomimo wielu trudności, pomyślnie i wyprodukowały dodatkowe ilości poszukiwanych na rynku artykułów, m. in. opon do samochodów ciężarowych, autobusów i przyczep, o ogólnej wartości prawie 376 tys. zł. Pomyślnie wystartowała też Poznańska Fabryka Maszyn Żniwnych.

Wielkopolsko-Lubuskie Zakłady Przemysłu Cukierniczo-„Goplana” przygotowały się do tegorocznego startu dobrze. Zabezpieczyły odpowiednio ilości surowców, opakowań i zaopatrzyły kraj w planowane ilości różnego rodzaju słodczy. W ogóle nowy rok rozpoczął się w „Goplanie” dobrze, gdyż otrzymała ona z Centrali Handlu Zagranicznego „Agros” zlecenie na wyeksportowanie do krajów Bliskiego i Środkowego Wschodu 2000 ton herbatników. Zamówienia te są wyższe od ubiegłorocznych o około 700 ton.

Zakłady Gazownictwa Okręgu Poznańskiego wykonały plan na I dekadę w 102 proc. i pomyślnie oceniają perspektywy na 1970 r., w których przewiduje się m. in. kontynuowanie gazyfikacji.

W przeciwieństwie do wymienionych Zakładów Metalurgicznych „POMET” wystartowały w bardzo trudnych warunkach. Nie wykonały one też ustalonych planów. Przyczyniła się do tego m. in. kolej, która nie dostarczyła POMETOWI odpowiedniej liczby wagonów, by można było jak to w metalurgii bywa — zmagazynować w lecie odpowiednio ilości piasku na cały rok.

Potrzebny w odlewnictwie piasek nadchodzi dopiero obecnie, lecz jest przeważnie tak

skamieniały, że trzeba go rozbić kilofami i odpowiednio przerabiać przed użyciem do modeli. Nie można w dodatku eksploatować urządzeń do wyładunku wagonów.

„POMET” niestety nie otrzymuje także surowce, m. in. odczuwa brak żrutu do oczyszczania odlewów.

Brak niektórych surowców i opakowań utrudnia też realizację zadań pracownikom Fabryki Mydeł i Kosmetyków „Lechia”. Z tej przyczyny nie dostarczyła ona przewidywanych ilości różnych artykułów.

Tegoroczny start kształtuje się więc w różnych zakładach na ogół pomyślnie. Tam gdzie doszło do zahamowań z powodu surowców i innych materiałów, potrzeba będzie wzmożonego wysiłku by realizować w terminie tegoroczne plany (b).

Katastrofa samolotu wojskowego w Grecji

Jak podaje Agencja Reutera z Aten, w wyniku katastrofy samolotu wojskowego „Dakota” zginęło 21 znajdujących się na jego pokładzie spadochroniarzy oraz 4 członków załogi. Samolot rozbił się w poniedziałek o skaliste zbocze góry Kitheron w środkowej Grecji. Spadochroniarze mieli odbywać normalne ćwiczenia.

PAP

Żądanie dymisji gen. Schneza

Zarząd Federalny młodych socjalistów zwrócił się w poniedziałek z apelem do bońskiego ministra obrony Helmuta Schmidta, wzywając go do bezzwłocznego odwołania gen. Alberta Schneza ze stanowiska inspektora sił lądowych Bundeswehry.

W oświadczeniu przekazanym prasie zaznacza się m. in., że memoriał podpisany przez Schneza w sprawie naprawy porządku we wnętrzu armii wskazuje na „reakcyjne stanowisko wobec roli armii”, co dla każdego socjaldemokraty powinno stanowić alarmujący sygnał — podkreślają młodzi socjaliści. (PAP)

W Bundestagu

Przed debatą nad ordżiem kanclerza

Jak zakomunikował w poniedziałek rzecznik rządu boński Conrad Ahlers, dzisiaj zbierze się rząd federalny przed zapowiedzianym na środę ordżiem „O stanie narodu”, które wygłosić ma w Bundestagu kanclerz Willy Brandt.

We wtorek wieczorem Brandt spotka się z przewodniczącymi frakcji parlamentarnej w celu przedłożenia im zasadniczych tematów swego przemówienia. Dodatkowy materiał do sprawozdania „O stanie narodu”, obejmujący — według Ahlersa — 70 stron maszynopisu, przekazany został do Bundestagu i od wtorku będzie do dyspozycji deputowanych. Debatą nad ordżiem rozpocznie się w czwartek na forum Bundestagu. (PAP)

Gwałtowny atak von Thaddena na Brandta

Przywódca neonazystowskiej partii narodowo-demokratycznej zaatakował gwałtownie politykę kanclerza NRF Willy Brandta.

Na konferencji NPD w Hejsji von Thadden oświadczył, iż Brandt prowadzi politykę, która jest czymś gorszym niż „wyprzedaż” interesów Niemiec zachodnich. Jest to wręczanie gratis tych interesów krajom Wschodu. Taki zarzut podnosi wielu konserwatywnych polityków. (PAP)

INTERPRESS

Leszczyńska inwencja

Jak już informowaliśmy, nasza dyskusja pt. „Hasło: kluby” dotyczy treści i form działania w klubach wiejskich, a więc tego kto, co i jak powinien robić, aby zaspokoić potrzeby społeczności wiejskiej i obudzić nowe potrzeby kulturalno-oświatowe. Prosimy o nadsyłanie wypowiedzi. Organizatorzy: „Głos Wielkopolski”, Wielkopolskie Towarzystwo Kulturalne, PPUiK „Ruch” i WZGS przeznaczają na nagrody dla najlepszych wypowiedzi kwotę 12 tys. zł. Wypowiedzi będą też drukowane na naszych łamach. Dziś zamieszczamy kolejny materiał redakcyjny, przedstawiający pewien model pracy klubowej, jako jeden z wariantów, które warto przedyskutować.

Dowiedz się od Haliny Dyby, młodej i sympatycznej gospodyni klubu „Ruch” we wsi Dąbce, po wiat Leszno, że w klubie odbywa się od czasu do czasu „godzina krzyżówek”. Kojarzy się to ni ze znanymi literackimi tytułami (np. „Godzina myśli”, „Księga godzin”), ni z pewnymi botanicznymi zabiegami. Ale chodzi tylko o zawody w rozwiązywaniu krzyżówek.

Trudno uwierzyć, że w tej skromniutkiej izdebce — piec kafelkowy, niski sufit, ledwie kilka stolików, drewniana podłoga, małe okna, półmrok — „idzie” życie towarzysko-kulturalne tak bujne. Bo oprócz „godzin krzyżówek” — np. nauka tańca towarzyskiego, dyskusje na tematy rolnicze, dyskusje o piosence współczesnej czy big-beacie (zauważmy: dyskusje, więc refleksja i poznanie, a nie tylko bierność uczestnictwa), praca nad estradowym, satyryczno-rozrywkowym programem. A wszystko inicjują i aranżują członkowie miejscowego koła ZMW.

W Dąbczu, podobnie jak w setkach i tysiącach innych wsi powiatu i województwa, jest dość liczna grupa młodzieży, której taki ośrodek życia klubowego jest wręcz niezbędny. Nie tylko zresztą młodzieży, ale i wszystkim mieszkańcom wsi. Koło ZMW liczy tu sobie około 50 członków. Są to niemal wszyscy młodzi ludzie wsi i oni to przede wszystkim stanowią odbiorców klubu. Większość z nich uczy się lub pracuje w Lesznie. Przychodzą do klubu ze swoimi sprostowaniami, chcą rozmawiać, bawić się i uczyć.

Kluby wiejskie („Ruch” i GS) najbardziej żywiołowo powstawały w 1965 roku. Wiele w całym kraju miały otrzymać ośrodki życia kulturalnego, miejsca upowszechniania dóbr kulturalnych, sztuki, wiedzy politycznej, rolniczej itd. Krótko mówiąc, wieś otrzymała jeszcze jedno „urządzenie” będące w założeniu jednym ze środków przyspieszających proces modernizacji i urbanizacji życia wiejskiego.

Stuchamy
z płyt

Wiślanie 69 (śpiewają Grażyna Litwin i Bohdan Wyszyski) nagrali 4 piosenki: Kiedyś przebieg spotkań się znów, Czerwone maliny, Za daleko ten twój brzeg, Tam gdzie wiślany brzeg. „Muza”, N0565.

Unikalna aparatura do wspólnego użytku

Na ponad 5 miliardów złotych szacuje się wartość aparatury badawczej, w jaką wyposażone są nasze placówki naukowe. Obok przyrządów nieskomplikowanych, pracownice i laboratoria dysponują również unikalną aparaturą, której wartość sięga nierzadko setek tysięcy dolarów. Do takich zalicza się m. in. bomba kobałtowa, dyfraktometr rentgenowski, mikroskopy elektronowe, spektrometry magnetycznego rezonansu jądrowego, chromatografy gazowe, urządzenia laserowe, itp.

Znajdująca się w dyspozycji naszych naukowców aparatura i przyrządy badawcze zaspokajają zaledwie w 60 procentach aktualne potrzeby zaplecza rozwojowego. Wprawdzie w najbliższej pięcioletniej nakładzie na wyposażenie pracowni naukowych wzrosną blisko o połowę, mimo to deficyt drogiego i unikalnego sprzętu będzie nadal odczuwalny.

W tej sytuacji szczególnie ważnym staje się odpowiednie gospodarowanie unikalną aparaturą badawczą. Postulat ten wysuwany już od kilku lat przez środowiska pracowników naukowych doczekał się wreszcie praktycznej realizacji. Niektóre instytuty i placówki badawcze tworzą zaczynają tzw. laboratoria środowiskowe dysponujące najnowocześniejszą aparaturą, dostępną dla wszystkich placówek o pokrewnych zainteresowaniach. I tak np. w Instytucie Przemysłu Tłuszczowego powstał ośrodek ciekawostekowej chromatografii gazowej — pracujący na potrzeby czterech instytutów spożywczych w Warszawie, a także innych pokrewnych placówek poza stolicą. W Instytucie Przemysłu Organicznego powstaje pracownia spektrometrii mas, wyposażona w najnowocześniejszą, skomplikowaną aparaturę badawczą sprowadzoną z Japonii. Pracownia ta obsługiwać będzie kilka instytutów naukowych. Ośmiem warszawskich instytutów resortu chemicznego i dwie placówki PAN postanowiły zlokalizować poszczególne przyrządy unikalne w placówkach najbardziej zainteresowanych w stosowaniu określonej metody badawczej tworząc tam jednocześnie mieszane zespoły, złożone z pracowników różnych instytutów.

Koncentracja sprzętu i aparatury badawczej, na odcinkach najważniejszych z punktu widzenia interesów nauki i gospodarki, kontynuowana będzie w całym roku 1970. Wymagać ona będzie również koordynacji zakupów nowocześniejszego sprzętu — tak by uniknąć podwójnego dublowania drogich inwestycji w ten ważny dziedzinie. Postulat ten dotyczy w szczególności resortów, które w przeszłości nierzadko zamrażały cenne dewisy, kupując w nadmiarze jeden i ten sam rodzaj sprzętu badawczego. (Sok)

skiego. Już w latach 65/66 liczba klubów niemal ustabilizowała się. Obecnie każdy powiat Wielkopolski posiada przeciętnie 30-40 takich klubów. Jednakże utworzenie z klubów tego, czym miały one być w istocie: wiodących ośrodków życia społecznego wsi, okazało się znacznie trudniejsze od samego zorganizowania lokalnego, krzesła, telewizorów, punktów sprzedaży, od samego administrowania powołania klubów.

Można by wskazać na szereg od początku nie najlepszych postanowień co do organizacji pracy w klubie. Choćby na to, że sprzedaż powierzchni płatnej mu tzw. gospodarzowi, zaś pracę kulturalno-oświatową tzw. radzie społecznej klubu, czyli anonimowi. Bywa więc bardzo

HASKO: KLUBY

często tak, że jeśli sami gospodarze nie organizują pracy kulturalnej, nie organizuje jej nikt, o ile nie znajdzie się jakiś bezinteresowny pasjonat — co jest zjawiskiem z natury rzeczy rzadkim. W każdym razie sprawa klubów wymaga po nowemu przemyślenia i zdecydowanych postanowień organizacyjnych.

Że rozwiązanie klubowych trudności nie jest niemożliwe, dowodzi przykład Leszna. Idea zrodziła się w głowie Zdzisława Smoluchowskiego z Powiatowego Domu Kultury w Lesznie. Chodziło o to, aby pracę klubową organizowali sami bywalcy i odbiorcy klubu. W leszczyńskim powiecie takimi miejscowymi odbiorcami, którzy mogliby zapewnić systematyczną pracę w klubach, okazały się wiejskie koła ZMW. Ale nie bez fachowej pomocy doświadczonych pracowników PDK. Na pozór zatem sprawa wygląda prosto: pracownicy ci przygotowują na cały sezon scenariusze dla imprez klubowych, przedstawiciele kół ZMW wypożyczają je, jadą na wieś i tam organizują według scenariuszy imprezy. Proste, ale nie wszędzie możliwe do zrealizowania. Natomiast w Lesznie idea pracy klubowej jest realizowana z dobrymi wynikami.

Dodać trzeba, że opieka nad klubami wiejskimi należy do obowiązków ZMW. Często kończy się jednak na enigmatycznych i ogólnikowych zobowiązaniach, gorzej z realizacją. Rzeczelną wykonanie tego obowiązku umożliwiła orga-

nizacji ZMW w Lesznie współpracująca z Domem Kultury. Zarząd Powiatowy ZMW postanowił powołać zespoły w poszczególnych kołach, które by realizowały scenariusze Domu Kultury. Eksperymentowano najpierw przez rok w trzech klubach, potem dopiero, w roku 1967 Powiatowy Dom Kultury i Zarząd Powiatowy ZMW podpisały porozumienie o współpracy w klubach. Dziś już 15 stałych zespołów ZMW realizuje imprezy. Nad 10 zespołów pracuje sporadycznie.

W klubie Domu Kultury przejrzyć można cały stos specjalnych teczek ze scenariuszami, posegregowanymi według takich np. działów: „Kultura — teatr — kultura bycia”, „Muzyka — taniec”, „Sport”, „Gry i zabawy w klubie”. Także teczka „Różne” ze scenariuszem „Od Ikara do astronauty”. W sumie istniejące kompendium klubowych rozmów: od abecadła grzeczności po loterię wiedzy o Polsce, od sztuki pisanie listów po loterię wiedzy o rolnictwie, od big-beatu po zabawę „zwierzyniec” itd. Zwracają uwagę scenariusze „sami uczyliśmy się tańczyć” ze starannymi rysunkami. Scenariusze wciąż się udoskonalają i opracowuje nowe. Bardzo słuszną jest zasada autorów scenariuszy, aby we wszystkie niemal imprezy wprowadzać elementy wspólnej zabawy, rozrywki.

„Koło ZMW zaczęło pracować w naszym klubie dopiero przed trzema miesiącami”, mówi przewodnicząca rady społecznej klubu w Rydzynie, Róża Zakrzewska. „Od tego czasu frekwencja wciąż rośnie. Mamy już za sobą kilka scenariuszowych imprez. Chcemy skompletować zespół muzyczny i koła zainteresowań. Tylko starsi jeszcze nie przychodzą. Rydzyna dopiero początkuje. Gorsi przykłady, to np. kluby w Kłodzie czy Górnym. To jeszcze jeden dowód na to, że kluby pracują wówczas, gdy jest stały organizator pracy. Do najlepszych w powiecie należy np. klub w Robczyku. „Klub i działalność kulturalna u nas jest pewną atrakcją”, mówi przewodnicząca koła ZMW i działaczka wiejski Marian Matuszewski. „Klub i organizacja zatrzymują młodych ludzi na wsi”.

Niesłuszne jest chyba przeświadczenie niektórych działaczy i pracowników kultury z Leszna, że ich doświadczeń w pracy klubowej nie da się gdzie indziej wykorzystać. Na doświadczenia te trzeba w ogóle zwrócić uwagę jako na pewien wzór, a jeśli nie da się go przenosić i stosować literalnie, to powinien on przynajmniej inspirować do szukania możliwych i koniecznych rozwiązań pracy w klubach.

MARCIN BAJEROWICZ

Już od dobrych czterdziestu lat w Ameryce, a od lat dwudziestu co najmniej w Europie, wiele mówiono o automatyzacji jako o przyszłym sposobie produkowania podstawowych dóbr tego świata.

Wizje automatyzacji — od entuzjastycznych po sceptyczne, lub nawet pełne niepokoju — miały zazwyczaj pewne cechy wspólne. Uważało się bowiem za pewnik, że automatyzacja doprowadzi do kryzysu zatrudnienia, zmuszając do rozważania w zupełnie nowym świetle tego powołania człowieka jakim jest praca. Uważało się następnie, że automatyzacja doprowadzi nieuchronnie do radykalnej zmiany struktury zatrudnienia, eliminując prace niewykwalifikowanej. Niektórzy twórcy wizji zautomatyzowanego świata utrzymywali więc, że w przyszłości praca zawodowa stanie się przywilejem najbardziej utalentowanych i najwyższej wykwalifikowanych członków społeczeństwa, którzy będą musieli wziąć na swoje barki utrzymanie reszty.

Obecnie istnieją już poważne przesłanki, które pozwalają przypuszczać, że tego rodzaju wizje przyszłości, że życie społeczne i w tej dziedzinie okaże się znacznie bardziej bogate i pełne niespodzianek niż można było oczekiwać. Doświadczenia krajów, które wkroczyły już na drogę automatyzacji procesów produkcyjnych, w niektórych gałęziach przemysłu, co najmniej nie potwierdzają przewidywań wizjonerów.

Przed wszystkim okazuje się, że związek między automatyzacją a stanem zatrudnienia traktowano w sposób stanowczo zbyt uproszczony. Jest oczywiście faktem, że obsługa zautomatyzowanych linii produkcyjnych wymaga mniejszej lub znacznie mniejszej liczby pracowników niż produkcja przy pomocy tradycyjnych metod. Z tego jednak nie wynika wcale, że rynek pracy się kurczy.

Dotychczas ekonomiści — także w Polsce — oceniali, że wprowadzenie automatyzacji zmniejsza potrzebę zatrudnienia od 60 do 90 procent. W rzeczywistości problem jest jednak bardziej skomplikowany. Automatyzacja bowiem, zmniejszając znacznie potrzeby zatrudnienia w „czystej” pracy produkcyjnej, wywołuje jednocześnie nowe potrzeby w innych dziedzinach. Najbardziej charakterystyczną cechą automatyzacji jest bardzo poważny wzrost zapotrzebowania na prace konserwacyjne i wszelkiego rodzaju remonty maszyn, urządzeń i budynków. Dość powiedzieć, że w niektórych zautomatyzowanych zakładach liczba pracowników zajmujących się konserwacją jest równa liczbie pracowników zatrudnionych bezpośrednio w produkcji, a niekiedy nawet tę ostatnią liczbę przerasta. Ten aspekt sprawy był zupełnie niedoceniany przez wizjonerów.

Proporcje między pracownikami produkcyjnymi (nazywanymi zazwyczaj w przemyśle zautomatyzowanym „operatorami”) a pracownikami konserwującymi maszyny ulegają zmianie nie tylko pod względem ilościowym, lecz także jakościowym. Operatorzy bowiem zajmują się pilnowaniem automatów i nie mają bezpośredniego wpływu na wydajność pracy (ich wpływ na

WIZJONERZY BEZ WIZJI

wydajność może wyrazić się tylko w sposób negatywny — w postaci zaniedbania obowiązków, które np. spowoduje awarię). Natomiast konserwatorzy podejmują stałe prace decydujące o wydajności automatycznych linii produkcyjnych.

Na tej podstawie musi ulec rewizji tradycyjny podział na pracowników konserwacji i pracowników produkcji, w którym to podziale konserwatorom przypadała rola drugoplanowa z punktu widzenia wyników produkcyjnych, a więc rola pomocnicza. W zautomatyzowanym zakładzie pracy podział taki traci rację bytu. Konserwatorom należałoby więc zaliczyć do pracowników produkcyjnych. Jeżeli zaś tak — to upada cały pogład, według którego automatyzacja prowadzi do znacznego zmniejszenia stanu zatrudnienia. W istocie problem polega na tym, że automatyzacja zmienia radykalnie system i organizację pracy, przekształcając proporcje i role różnych grup zawodowych, a nie na tym, że powoduje generalne zmniejszenie stanu zatrudnienia.

Co dziwniejsze jednak, również przewidywania dotyczące wpływu automatyzacji na strukturę zatrudnienia z punktu widzenia proporcji między pracą wykwalifikowaną a niewykwalifikowaną okazują się co najmniej pochopne. A przecież jeszcze do niedawna uważano to powszechnie za pewnik.

Faktem jest, że w zautomatyzowanym zakładzie wzrasta liczba kwalifikowanych pracowników, którzy sprawują nadzór techniczny. Jednocześnie spada znacznie zapotrzebowanie na średni nadzór techniczny i robotników wykwalifikowanych, a więc te kadry która w tradycyjnej fabryce była często alfa i omegą produkcji, która faktycznie decydowała o wydajności pracy i o jakości wyrobów. W fabryce zautomatyzowanej kwalifikacje te kadry okazują się zbyt niskie. Traci ona w poważnym stopniu rację bytu.

Co może najciekawsze jednak i najbardziej zaskakujące — to fakt, że w zautomatyzowanym zakładzie wzrasta znacznie zapotrzebowanie na siły niewykwalifikowane. Wiąże się to przede wszystkim z poważnym wzrostem zadań konserwacyjnych i zabezpieczających. Zakład zautomatyzowany musi być przy tym idealnie czysty i trzeba zatrudnić dziesiątki lub setki osób przy systematycznym sprząnianiu hal, czyszczeniu automatów, szybkim i starannym usuwaniu wszelkich odpadów.

Innymi słowy, nie potwierdza się pogład, że automatyzacja sprzyja ogólnemu podnoszeniu kwalifikacji, przeciwnie. Można obecnie przewidywać, że może ona prowadzić nawet do tworzenia się dwóch przeciwstawnych biegunów: bardzo wysoko wykwalifikowanego personelu technicznego (odpowiadającego tradycyjnemu pojęciu wyższego nadzoru) oraz szerzej znacznie grupy pracowników nisko wykwalifikowanych, przy ograniczeniu roli lub nawet zanikaniu grupy o średnich kwalifikacjach, która odegrała tak wielką rolę w dziejach przemysłu.

Rzecz prosta, nie należy z kolei absolutyzować obecnych doświadczeń.

Być może w toku dalszego rozwoju automatyzacji ujawnią się inne jeszcze zjawiska i tendencje, które nakazą znowu zmodyfikować pogład na społeczne skutki tego procesu. Nie ulega jednak wątpliwości, że obiegowe poglądy na rolę automatyzacji, a ściślej — na jej skutki w dziedzinie zatrudnienia i struktury zawodowej trzeba powoli rewidować.

Sledzenie doświadczeń — chociażby doświadczeń cząstkowych — krajów, które wcześniej od nas weszły na drogę automatyzacji niektórych gałęzi przemysłu ma dla nas duże znaczenie. Najważniejsze są bodaj dwa problemy: przygotowanie kadr dla przyszłych zautomatyzowanych zakładów oraz przygotowanie do rozwiązywania tych problemów społecznych, które automatyzacja wywoła lub zaostroi.

Sprawy to o tyle ważne i aktualne, że w miarę rozwoju gospodarczego i technicznego coraz trudniej przychodzi wszełakiego rodzaju improwizowanie i tzw. u nas popularne łatanie dziur. Zarówno cykl planowania gospodarczego i społecznego jak też cykl przygotowania zawodowego wysoko wykwalifikowanych kadr stale się wydłuża. Podział środków materialnych i energii społecznej ma więc w konsekwencji charakter długofalowy i z rosnącą trudnością poddaje się większym korektom, a na owoce ewentualnych zmian w planach i podziale środków, zwłaszcza zmian nagłych, nieoczekiwanych, trzeba czekać coraz dłużej.

Tak więc również automatyzacja nie może być już dla nas „wizją” lecz stać się musi starannie badaną i przygotowaną kompleksowo perspektywą.

JERZY KOCHAŃSKI
JACEK KUŹMIN

500 lat badają pogodę

Krakowski Oddział PIHM, obchodzący właśnie swe 50-lecie, może poszczycić się tradycjami badań hydrometeorologicznych, sięgającymi XV w. Przed 500 laty prowadzono badania pogody na krakowskiej uczelni, o czym świadczą zachowane po dziś zapiski. Niemal dwóch wieków sięgają badania hydrometeorologiczne. Od XVIII w. bez przerwy prowadzi się badania stanu wód. Wynikło to z konieczności przewidywania groźby wielkich powodzi, które w górskich rejonach woj. krakowskiego były zawsze wielkim niebezpieczeństwem dla życia i mienia ludzkiego.

Obecnie krakowski PIHM spełnia również najbardziej wszechstronne zadania w służbie hydrometeorologicznej. Obok normalnych obserwacji z tego zakresu, prowadzonych przez liczne stacje, przeprowadza się również wiele innych specjalistycznych badań, mających duże znaczenie naukowe i praktyczne. Od wielu lat prowadzi się np. pomiary radioaktywności atmosfery ziemskiej, które pozwoliły stwierdzić stałe i systematyczne „oczyszczanie się” powietrza od chwili kiedy wprowadzono zakaz dokonywania prób nuklearnych w atmosferze.

Od kilku lat w Krakowie odbiera się także systematycznie zdjęcia chmur przesyłane z satelitów drogą radiową. Badania górnych warstw atmosfery prowadzi się również drogą sondażu raketami meteorologicznymi, które docierają aż do stratosfery.

Z innych prac warto wymienić badania zamulania zbiorników wodnych, które mają ogromne znaczenie dla utrzymania w należytym stanie sztucznych jezior. Wyliczone np., że zbiornik w Porąbce zmniejsza swą pojemność średnio co roku o ok. 300 tys. m sześć. i jeżeli proces zamulania nie zostanie zahamowany, to za ok. 300 lat zbiornik wypełni się całkowicie. (PAP)

Niezwykły wypadek



Pod przejeżdżającą jedną z ulic włoskiego miasteczka Afragola ciężarówka zapadła się jezdnią, ukazując 10-metrowej głębokości wyrwę. Kierowca ciężarówki zginął na miejscu.

CAF — Unifax

Fundusz rozwoju wsi

FRR — ten skrót znają na wsi wszyscy. Dzieci lat minęło w ubiegłym roku od momentu ustanowienia Funduszu Rozwoju Rolnictwa. Kwoty odpisywane na jego konto, a pochodzące z różnicy cen przy obowiązkowych i ponadplanowych dostawach produktów rolnych, miały służyć poszczególnym wsiom i gromadom dla finansowania postępu technicznego w rolnictwie.

Kółka rolnicze — główny dysponent tych rosnących z każdym rokiem kapitałów stanęły przed niełatwym zadaniem. Musiały one przede wszystkim wykonać wielką pracę propagandową, przekonać rolników do mechanizacji upraw polowych przy pomocy kółkowych maszyn jako formy tańszej i opanowanej od zamrażania pieniędzy w kupnie maszyn na użytek prywatny.

Trudne lekcje gospodarności

Kółka rolnicze musiały nauczyć się tak gospodarować na bytym sprzętem traktorowym, aby działalność mechanizacyjną przynosiła zysk zarówno gospodarzom indywidualnym jak i zarządom kółek, które rozliczały się przed społecznością wiejską i władzami nad rządami. Trudne to były lekcje gospodarności, ale większość kółek rolniczych zdała egzamin. Wyniki finansowe po prawiały się co roku, wzrastała efektywność wykorzystywanego sprzętu, np. przeciętnie na 1 traktor przypadało ostatnio 1103 przepracowane godziny rocznie.

Żeby ocenić dorobek dziesięciolecia, warto przypomnieć, jaki był start kółek rolniczych. Gdy zaczęły działalność mechanizacyjną miały zaledwie 43 ciągniki, z tego raptem 11 własnych. W 1959 roku razem z powiatowymi związkami dysponowały kwotą 210 mln. zł. W roku 1963 kółka rolnicze wydały na zakup maszyn i budowę zaplecza już 230 mln. zł, żeby dojść w roku 1968 do 536,8 mln. zł.

Trzeba było dużego wysiłku organizacyjnego, żeby zagospodarować duże sumy odpisywane corocznie na FRR. Wpływy z tego tytułu wnosili w latach 1959—68 ponad 3 538 mln. zł, z tego zdołano wydać na wszystkie przedsięwzięcia kółek rolniczych 2 215 mln. zł, co stanowi 62,6 procent. Do tego dochodzi jeszcze część FRR przypadająca na konta powiatowych związków kółek rolniczych, która wyniosła w omawianym okresie 849, 6 mln. zł. Została ona wykorzystana na kupno cięższych typów maszyn rolniczych jak np. kolumny parnikowe, finansowanie agromotów, filii POM mających służyć do napraw kółkowych maszyn, na budowę dróg itp.

Rezerwy do wykorzystania

Jakie były rezultaty inwestowania w postep techniczny na wsi wielkopolskiej? FRR posłużył do stworzenia bazy technicznej, zaplecza warsztatowego, do rozwinięcia usług mechanizacyjnych, które prowadziło w ubiegłym roku 1280 kółek rolniczych i międzykół-

kowych baz maszynowych. Obchodzili one 150 tysięcy chłopskich gospodarstw, wykonując 25 procent prac polowych w rolnictwie indywidualnym.

Mimo tych niewątpliwych osiągnięć nie możemy jednak zapominać o tym, że nie wykorzystano dostatecznie wpisanych na konto FRR pieniędzy. Nie licząc ubiegłego roku, zaległości te wyniosły 1 323 mln. zł. Kwota to bardzo poważna. Spożytkowana w rozsądny sposób mogłaby dać zamiast odsetek bankowych wymierne w produkcji korzyści. Skąd te zaległości, skoro większość powiatów wykorzystuje na bieżąco naliczone im kwoty, a niektóre nawet zaciągają kredyty na konto lat przyszłych? W ostatnich latach wydatki kółek rolniczych na różne inwestycje przekroczyły bieżące wpływy z FRR. Wspomniana suma to zaległość z pierwszych lat po ustanowieniu FRR. Zmniejszyłaby się szybko, gdyby spełniono szereg warunków.

Szansa, jakich mało

Po pierwsze, kółka rolnicze, zaspokoiwszy najpilniejsze potrzeby w zakresie sprzętu mechanicznego, ulegając żądaniom swoich członków, szukają maszyn cięższych, specjalistycznych, jak kombajny zbożowe, silosokombajny, ładowacze obornika, kosiarkoladowacze, kopaczki elewatorowe, rozrzuścacz obornika, rozsiewacze nawozowe itp. Niestety, przemysł nie nadąża z produkcją tych maszyn. Zamówienia realizowane są z ogromnymi opóźnieniami.

Po drugie, kółkom rolniczym w niektórych powiatach przydałaby się większa operatywność. Jeśli istotnie powiat gościnny ma gospodarstwa rolne nasycone sprzętem rolniczym, również mechanicznym, należałoby się chyba zastanowić, na co wydać tam pieniądze z FRR? Wiadomo, że powiat ten ma duże kłopoty z zaopatrzeniem rolnictwa w wodę. Czy nie warto byłoby pomyśleć o przeznaczaniu części pieniędzy z funduszu pozamechanizacyjnego (a wynosi on 25 procent wpływów FRR), właśnie na poprawę tego stanu rzeczy? W innym powiecie mogą to być na przykład drogi. Bez dobrych, bitych dróg nie ma co marzyć o dobrym wykorzystaniu sprzętu mechanicznego, którego żywot skracają się na wybojach wiejskiej drożki.

Przy ogólnie znanych trudnościach z nabyciem specjalistycznego sprzętu, czy nawet potrzebnych typów ciągników, niektóre powiaty, jak szamotulski, chodzieński, leszczyński poradziły sobie z tym jakoś i mają najwyższe wykorzystanie FRR w ostatnich latach. Powiat trzciński, z racji małych wpływów na FRR, korzystał nawet z dotacji centralnej. Wiele zależy od przedsiębiorczości samych prezesów kółek rolniczych czy kierowników baz międzykółkowych, od wprawy złożonych zamówień, od pilnowania ich realizacji. Dotyczy to nie tylko zakupu maszyn rolniczych, także pilnie potrzebnych materiałów budowlanych, działalności wytwórczej. Z pomocą w tych straniach o unożczeniu wielkopolskiej wsi powiaty przychodzą działaczom kółkowym instruktorzy powiatowych związków i Wojewódzkiego Związku.

Fundusz Rozwoju Rolnictwa to szansa dla wsi i nie można tej szansy przegapić, bowiem umożliwiała ona działanie na rzecz postępu, a więc intensyfikacji produkcji rolnej.

MARIA POLCYNOWA

W halach i na stadionach

Rekordowe zwycięstwa odnieśli w zawodach w hokeju na lodzie o mistrzostwo ligi międzywojewódzkiej wrocławscy Zjednoczeni nad zespołem Cybiny Poznań, strzelając w dwóch meczach równe 50 bramek, tracąc zaledwie 8. Oba mecze odbyły się na lodowisku we Wrzesznie. Pierwszy mecz wygrał gospodarz 24:4, drugi 26:4.

Poznański Okręgowy Związek Zapasniczy przeprowadził zawody pierwszego kroku. W stylu klas-

sycznym zespołowo wygrała Warta — 72 pkt przed Cybiną — 66 pkt.; w stylu wolnym pierwsze miejsce zajął Grunwald — 135 pkt. przed Lechem — 28 i LZS Wiry — 20 pkt.

Siatkarki poznańskiego Energetyka w zawodach o mistrzostwo II ligi pokonały gdańską Spójnię 3:0 i 3:1. W Koninie odbył się turniej w siatkówce mężczyzn. Zwycięstwo odniosła drużyna Calisii, która wygrała wszystkie mecze: ze Stilonem Gorzów, reprezentacją juniorów województwa poznańskiego i Zagłępiem.

W tegorocznych rozgrywkach koszykarzy o Puchar Zdobywców Pucharów, drużyna warszawskiej Polonii pokonała zespół Steaua Bukareszt 73:62.

Drużynowe mistrzostwo Polski w tenisie stołowym kobiet zdobył AZS W-wa. Drużyna wielokrotniego mistrza Polski — Spójnia W-wa odpadła w eliminacji.

W Koszalinie odbył się tradycyjny turniej koszykarzy o Puchar Ziemi Nadodrzańskich. Wygrała drużyna Gdańska przed Turoniem, Zieloną Górą i Wrocławem.

W spotkaniach o mistrzostwo I ligi siatkarzy nadal bez porażki prowadzą reprezentanci stołecznej Legii, a w mistrzostwach siatkarzy zespół łódzkiego Startu przed Legią W-wa.

W hali Gwardii odbył się dwudniowy turniej piłkarski z okazji 25 rocznicy wyzwolenia Warszawy. Turniej zakończył się zwycięstwem stołecznej Gwardii przed Odrą Opole, Wisłą Kraków, Legią i Cracovią.

Piłkarskie ręczne wrocławskiego AZS wyeliminowane zostały z rozgrywek o Puchar Europy, przegrywając w Kijowie z miejscowym Spartakiem 12:26.

W eliminacyjnym meczu Pucharu Europy w siatkówce mężczyzn mistrz Finlandii Luolajan Kajastus przegrał z mistrzem NRF — USC Muenster 2:3.

Podczas halowych zawodów lekkoatletycznych w College Park — Willie Davenport wyrównał rekord halowy świata (nieoficjalny) w biegu na 60 y ppt. wynikiem 6,8, a John Carlos także wyrównał nieoficjalny rekord świata na 60 y, osiągając czas 5,9.

„Expressowa” dziesiątka najlepszych sportowców Wielkopolski

Redakcja „Expressu Poznańskiego” opublikowała wyniki plebiscytu na dziesięciu najlepszych sportowców Wielkopolski w roku 1969. W wyniku obliczeń 6 113 kuponów, które wpłynęły do redakcji, ustalona została najlepsza dziesiątka.

Pierwsze miejsce zajął Wiesław Gąsiorek (Warta) — wielokrotny mistrz Polski w tenisie ziemnym. Znalazł się on na plebiscytowej liście „Expressu” po raz dziesiąty.

Następne miejsca zajęli:

2. Henryk Cegielski (Lech) — koszykowiec,
3. Zenon Czechowski (Lech) — kolarstwo,
4. Jerzy Maluśki (LZS Orkan) — lekka atletyka,
5. Mirosława Mikulska (AZS) — koszykowiec,
6. Tadeusz Kulczycki (LZS Orkan) — lekka atletyka,
7. Grażyna Bojarska (Energetyk) — gimnastyka artystyczna,
8. Zbigniew Dybół i Henryk Piotrowski (Grunwald) — piłka ręczna,
9. Ewa Kobielska (Lech) — pływanie,
10. Rafał Piszcz (Warta) — kajakarstwo.

W naszym obiektywie



Minister Spraw Zagranicznych przyznaje co roku nagrodę dla sportowcy, który najbardziej rozslawił imię Polski za granicą. Laureatem za rok 1969 został nasz doskonały żeglarz Leonid Teliga, który na jachcie „Opty” samotnie opłynął kulę ziemską. Piękny kryształowy puchar wręczył Telidze wiceminister Józef Winiewicz. Na zdjęciu: L. Teliga dziękuje za to szczególne wyróżnienie.

CAF. fot. — Uchymiak

Wioślarze wzbogacili się o jeszcze jeden bardzo funkcjonalny zimowy basen treningowy, wybudowany na przystani Towarzystwa Wioślarzy Polonia. W niedzielę odbyła się uroczystość oddania do eksploatacji tego niezbędnego w okresie zimowym warsztatu pracy dla wioślarzy. Równocześnie z basenem oddano młodzieży do użytku nowoczesny obiekt wioślarski, w którym mieszczą się szatnie, umywalnie, natryski oraz warsztat szkatliczny — wszystko wybudowane z funduszy Totalizatora Sportowego. Pierwszy trening, w dniu otwarcia, przeprowadził czwórka dwukrotnego mistrza Polski CRZZ wagi lekkiej w składzie: W. Witkowski, P. Abrahamczyk, W. Rajczak i B. Otoki.



Dawne dobre czasy przypomnieli sobie znani ongi wioślarze i długoletni działacze okręgu poznańskiego, którzy zainaugurowali wiosłowanie na basenie treningowym. Na zdjęciu: od prawej Mirosław Musiał, Henryk Güttler, Florian Golik i Marian Urbanowski. Fot. (2) — K. Przychodzki

MUZYKA

Start młodego koncertmistrza

Miniony wieczór filharmoniczny pod batutą S. Marczyka (z Łodzi) przypominał „Koncert na smyczki” G. Baciewiczówny, zmarłej w roku ubiegłym znanej kompozytorki i skrzypaczki. Utwór nawiązuje pod względem formy do starożytnego concerto grosso, nie tracąc równocześnie typowych cech współczesnych. Interesuje zwłaszcza w obu częściach skrajnych (I i III), pełnych dynamiki oraz rytmicznej wery. Mniej przekonuje środkowe andante, gdzie odczuwa się braki głębszej inwencji, płynącej tutaj dość wymuszenie i sztucznie. Z całego najlepszego wrażenie wywołuje finał, efektowny dla orkiestry poprzez swą motoryczność i zadyszane tempo. Wyróżnijmy ładnie dźwięczące solo skrzypcowe M. Paszkiet.

Z aplauzem witalnym w programie dawno u nas nie realizowany „Koncert wiolonczelowy” A. Dworaka, napisany w roku 1896, więc już u schyłku życia mistrza czeskiej szkoły narodowej. Świeżość i bogactwo pomysłów, liryzm i napięcie uczuciowe, dojrzałe opanowanie rzemiosła stawia „Koncert h-moll” w rzędzie najcenniejszych dzieł tego typu. Słuchacz oczarowany jest charakterystyczną śpiewnością tematyki, przenikniętej ludowym kolorytem. Poetyczny klimat utworu przenosi nas w krajobraz ojczystej ziemi Dworaka. Myśli melodyczne kunsztownie stylizują autentyczny folklor czeski i słowacki. „Koncert h-moll” odtworzył S. Firlej. Młody poznański wiolonczelista przez szereg lat studiował w konserwatorium moskiewskim. Od nowego sezonu zasiadł przy pulpicie Poznańskiej Filharmonii, jako koncertmistrz. Artysta muzykuje ze szczerą naturalnością i brawurą, bez cienia afektacji i pozy. Dysponuje czystym tonem, swobodnie niosącym na salę. Technicznie jest niezachwiany. Firlejiowi należy wróżyć piękną karierę, radując się, że właśnie w naszym mieście wyrósł talent podobnie dużego formatu.

Na zakończenie programu S. Marczyk z rutyną poprowadził II Symfonię Beethovena, wykazującą jeszcze silny związek z tradycją Haydna i Mozarta. Lecz w ostatniej części dzieła zaczyna pojawiać się już nowe zwroty harmoniczne i śmielsze pomysły rytmiczne. Jak pisze biograf kompozytora „wypowiedziano tu wojnę wszystkim Mozartom i księżom”.

KAZIMIERZ NOWOWIEJSKI

AMERYKAŃSKI ANTY-VOLKSWAGEN

W porównaniu z VW Maverick ma o wiele przyjemniejszą, szlachetniejszą linię, a jego silnik jest bardziej elastyczny i mniej hałaśliwy. Jest to właśnie typowy przedstawiciel tzw. compact-car, samochodów, które mają uchronić amerykański przemysł



przed zakusami europejskich producentów. Np. w r. 1962 w USA zaledwie 5 proc. sprzedanych pojazdów stanowiły samochody importowane z Europy. Ich liczba stale powiększała się, aby w tym roku osiągnąć 12 proc. Trzeba przypuszczać, że Volkswagen — Stanał Zjednoczonych ma znakomitą sieć serwisową równie dobrą reklamę. W r. 1949 zaczął on swoją inwazję na Stany Zjednoczone dwoma egzemplarzami, a w roku

bieżącym sprzedano ich ponad pół miliona. Fabryka w Wolfsburgu więcej eksportuje do Stanów niż sprzedaje na własnym rynku.

Henry Ford zapytany swego czasu, czy VW będzie pod względem popytu drugim modelem T, wyraził opinię, że ekspansja aut europejskich któregoś dnia się skończy. A jednak — w porównaniu z 1967 r. Volkswagen sprzedał w r. 1969 o 28 proc. samochodów więcej, sprzedaż Opeli wzrosła o 64 proc., japońskich Toyoty o 91 proc., a Fiata o 94 proc. Te liczby zmusiły producentów do kontrataku. I tak — modele „anty-VW” przygotowuje General Motors, American-Motors i Chrysler.

Duchowym ojcem modelu Maverick jest Lee Lacocca, który jest również twórcą modelu Mustang. Ford przygotowuje również inny samochód, który ma być nazwany Phoenix. Będzie to pojazd z silnikiem 4-cylindrowym, usytuowanym za tylnym mostem. (FAP)

NAGRODY

MHD Art. Użytku Kulturalnego w Poznaniu
KOMUNIKUJE:

W dniu 27 grudnia 1969 r. rozlosowano 23 nagrody przewidziane dla klientów dokonujących w okresie przedświątecznym zakupów w sklepach upominkowych MHD:

- ◆ I NAGRODA — torba gospodarcza przypada ob. Krystynie Narutowicz, Poznań, ul. Li-belta 10 m. 6;
- ◆ II NAGRODA — parasol składany męski wylosował ob. Stefan Maćkowiak, zam. Szamotul, ul. Kościelna 1 m. 6;
- ◆ III NAGRODA — szal okryciowy otrzymuje ob. Irena Silska, zam. Lwówek, ul. Ratuszowa 26.
- ◆ 10 SZT. KORALI a 130, — zł:
- 1. ob. Mirosława Dylewska, zam. Poznań, ul. Kochanowskiego 21 m. 3;
- 2. ob. Teresa Magda, Poznań, ul. Chwiałkowskiego 12 m. 6;
- 3. ob. Krystyna Tomczak, zam. Gniezno, ul. Lecha 13 m. 7a;
- 4. ob. Maria Sobczak, zam. Jaraczewo, pow. Jarocin;
- 5. ob. Maria Kubiak, zam. Poznań, ul. Brzeska 1;
- 6. ob. Anna Biniś, Poznań, ul. Katarzynki 4 m. 3;
- 7. ob. Mieczysław Pluta, Poznań, ul. Wojska Polskiego 51 m. 5;
- 8. ob. Krystyna Zielińska, Poznań, ul. Krańcowa 15;
- 9. ob. Ewa Kowalewska, Poznań, ul. Raszewska 38 d. m. 9;
- 10. ob. Bolesław Szymański, Poznań, ul. Kasprzaka 11 m. 14.
- ◆ 10 KOMPL. SERWETEK DO KAWY a 64, — zł:
- 1. ob. Aniela Czajka, zam. Buk, ul. Gen. Świerczewskiego;
- 2. ob. Wiktoria Pilarczyk, Poznań, ul. Gościńskiego 94;
- 3. ob. Brunon Matuszak, Poznań, ul. Wino-grady 59 m. 3;
- 4. ob. Tadeusz Nowak, zam. Zbąszynek, ul. 22 Lipca 13;
- 5. ob. Eugeniusz Ratajczak, Poznań, ul. Ko-lejowa 6 a m. 1;
- 6. ob. Genowefa Gazdowska, zam. Poznań, ul. Prądzyńskiego 56 m. 4;
- 7. ob. Grzegorz Szymański, zam. Poznań, ul. Skryta 8 m. 7;
- 8. ob. Irena Kryszak, zam. Poznań, Wys-piańskiego 16 m. 4;
- 9. ob. Władysława Matelska, zam. Poznań, Umółtowska 15;
- 10. ob. Zofia Cepławska, zam. Poznań, ul. Marchlewskiego 44 m. 5.

Nagrody można odebrać w Dyrekcji MHD Artykułami Użytku Kulturalnego w Poznaniu, ul. Mickiewicza 30, w dziale handlowym, w termi-nie do dnia 31 stycznia 1970 r. w godz. od 13-15. Wszystkim Klientom również tym, którzy mieli mniej szczęścia — dziękujemy za skorzy-stanie z naszych usług, życząc dalszych po-myślnych zakupów w naszych sklepach.

Dyrekcja MHD K99

Pracownicy poszukiwani

Państwowa Wyższa Szkoła Sztuk Plastycznych w Poznań — zatrudni Szkoła

RZEMIEŚNICTWA ze znajomością wodno-kan.

Zgłoszenia w Dziale Kadr Uczelni, Poznań, Al. Piłsudskiego 29. K168

Przedsiębiorstwo Państwowe Warzywa — Owoce w Poznaniu, ul. Głogowska 218, poszukuje zarządcy

AGENTÓW SKUPU OPAKOWAŃ S/KWYCH z własnym zapleczem na terenie m. Poznania lub najbliższej okolicy.

Zgłoszenia przyjmuje tu: Sekcja Kadr lub Sekcja Opakowań w Poznaniu, ul. Głogowska 218, od go-dziny 8 do 15. M9678

Praca

Opiekunka chorej — ren-cistka, potrzebna. Obor-nicka 39 m. 12. 17039g

Przyjmie opiekunkę do 3-letniego dziecka. Osiedle Piastowskie 31 m. 8, po 16. 17068g

Zatrudnię absolwentkę Technikum Rolniczego do prowadzenia małego gos-podarstwa domowego na wsi, 20 km od Poznania. Oferty wraz z życiorysem „Prasa”, Grunwaldzka 19 dla 16611g.

Pomoc do 2,5-rocznego dziecka, potrzebna. Fedo-rowicz, Poznań, Wyspiańskiego 38 m. 5. 16594g

Matematyczna sprawność w obliczeniach oraz dobre opanowanie języka pol-skiego, zwłaszcza do egza-minów wstępnych (kl. 8) zdobędzie pod kierun-kiem doświadczonych pe-dagogów. Lampego 6 m. 9. 16443g

Tańców towarzyskich — wyucza Adela Szczurków na. Poznań, Al. Marcin-kowskiego 2a, parter. 16419g

Kupno

Krowy wysokocielne kupie, Oferty „Prasa”, Grunwaldzka 19 dla 16952g.

Kupie ziemniaki. Oferty „Prasa”, Grunwaldzka 19 dla 16951g.

Kupie samochód Nyse Combil na chodzie. Oferty „Prasa”, Grunwaldzka 19 dla 17291g.

Kupie nadwozie Wartbur ga, Syreny, po wypadku. Oferty „Prasa” — Grunwaldzka 19 dla 16194g.

Kupie nadwozie Wartbur ga, Syreny, po wypadku. Oferty „Prasa” — Grunwaldzka 19 dla 16194g.

Sprzedaz

Znacznik polskie 1959-1967 nieostemplowane i pierw-szy dzień obiegu prze-dam. Oferty „Prasa” — Grunwaldzka 19 dla 17172g.

„Viennatone” austriacki nowy aparat słuchowy — sprzedam. Poznań, Głogowska 124 m. 9, godz. 16-20. 17111g

SPÓŁDZIELNIA PRACY URZĄDZEŃ SANITARNYCH I PIECÓW PRZEMYSŁOWYCH W POZNANIU,

ulica Pułaskiego nr 23

Z A W I A D A M I A

że z dniem 1 stycznia 1970 r. — konto bankowe Spółdzielni

ZOSTAŁO PRZENIESIONE DO NBP VI O / M W POZNANIU

Nr konta 1269-6-7142

Podajemy, że Spółdzielnia wykonuje prace w zakresie:

- obmurza i wymurówki pieców przemysłowych
- remont i budowę kominów fabrycznych
- instalacje centralnego ogrzewania
- instalacje wodno-kanalizacyjne i gazowe
- izolacje cieplochronne
- prace dekarstwo-błacharskie.

Spółdzielnia w ramach luzów produkcyjnych — przyjmie zlecenia na roboty wewnętrzne w podanym wyżej zakresie na I kwartał 1970 r. Kwestie dostawy materiałów należy uzgodnić z kierownictwem Spółdzielni. K9680

Wydział Kształcenia Korespondencyjnego przy Państwowym Technikum Ogrodniczym w Lesznie, woj. poznańskie

PRZYJMUJE do dnia 25 stycznia br. zgłoszenia do klasy I

NA WYDZIAŁ KORESPONDENCYJNEGO Trzyletniego Technikum Ogrodniczego.

Przyjmowani są kandydaci, którzy posia-dają świadectwo ukończenia Zasadniczej Szkoły Ogrodniczej, Szkoły Przysposobie-nia Rolniczego, III stopnia Przysposobie-nia Rolniczego lub innej równorzędnej oraz mają możliwość pracy w zawodzie ogrodniczym.

Szczegółowych informacji udziela sekretariat Technikum Ogrodniczego w Lesznie, ul. Zabo-rowska 2, telefon 20-02. K175

Lokale

Sprzedam tanio nowy damski płaszcz i kwietyk. Ul. Modra 20a m. 5. 16114g

Spawarkę wirową 350 Amper w bardzo dobrym stanie sprzedam. Poznań, Zeromskiego 7. 17000g

Pomidory heterozyjne sadzonki doniczkowe „Ze-landia” oraz holenderskie do upraw szklarniowych na styczeń i luty prze-dam, przyjmę zamówie-nie. Ogrodnictwo S. Ja-błoński, Baranowo, poczta Przeźmierowo, pow. Po-zań. 16491g

Samochód ciężarowy — „Opel Blitz” 3 tony, oso-bowy „Mercedes” duży, obs na chodzie. Tanio sprzedam. Adres wska-że „Prasa”, Grunwaldzka 19 dla 16132g.

Sprzedam Lublin, po ka-pitałnym remoncie z częściami nowymi oraz ogu-mieniem, lub zamienie na Żuka. Ireneusz Rogacki, Zagórz, tel. 78, pow. Słupca. 16150g

Siół kreślarski 2,70 x 1,50 m, maszynę do pisania — 800 zł, sprzedam. Telefon 565-63. 16322g

Wózek dziecięcy — tanio sprzedam. Dzierżyńskiego 150 m. 18. 16323g

Sprzedam płaszcz skórza-ny jugosłowiański, pod-pinka futrzana, 3.200 zł, figura średnia, Zieliński, Poznań, Łanowa 15 m. 16327g

Sprzedam Syrenę 103 lub zamienie na Warszawę. Oferty „Prasa”, Grunwaldzka 19 dla 16312g.

Sprzedam samochód cie-żarowy 2,5 t. Poznań, ul. Ostrowska 39. 16386g

Sprawawo do remontu — sprzedam. Adres wska-że „Prasa”, Grunwaldzka 19 dla 16461g.

Sprzedam futro damskie, nowe z nutrii, nr 5, cena 16.000, — Jerzy Sobko-wiak, ul. Świt 4 m. 3, go-dzina 17-19. 16468g

Kupię mieszkanie wyła-czone. Oferty „Prasa” — Grunwaldzka 19 dla 17099g.

Panna pracująca poszu-kuje pokoju. Warunki do omówienia. Oferty „Prasa”, Grunwaldzka 19 dla 17387g.

Warszawa — śródmieście, luksusowa kawalerka za-mienie na podobne — Po-zań — Stare Miasto. Of-erty pod: „14407”, Biuro O-głoszeń, Warszawa, Po-zańska 38. K148

Pracujących i uczących się przyjmie na pokój. Ul. Grochowska 20 m. 11. 16362g

Studentowi 1-2 roku spo-kojnemu, niepalącemu (zwłaszcza rodziców) za-raz wynajmie pokój, śród-mieście. Oferty „Prasa”, Grunwaldzka 19 dla 16311g.

Pracująca poszukuje o-kresowego pokoju. Zapła-ce z góry. Tel. 639-28. 16332g

Młode bezdzietne małżeń-stwo poszukuje pokoju od 1 lutego. Oferty „Prasa”, Grunwaldzka 19 dla 16377g.

Nieruchomości

Superkomfortowa willa cała wolna w Poznaniu — 250.000 zł. Podobna inna z dużym ogrodem, 650.000. Nowy dom trzykondyowy, 350.000. Dom bliźniaczy, stan surowy, 270.000. Dom nowy, morga ogrodu — 230.000. Piękna parcela 3.000 m. zadrzewiona, oparka-niona, w Suchymlesie — 55.000 — poleca Adamski, Poznań, Matejki 33 a. 17302g

Obiekt ogrodniczo-rolny (4 ha, dom, szklarnia, bu-dynki gospodarcze, in-spekty), nadający się na obiekt szklarniowy, wzglę-dnie hodowlany, blisko Poznania, sprzedam. Ad-res wskaże „Prasa” — Grunwaldzka 19 dla 16109g

Okazja! Sprzedam gospo-darstwo 15, wglądnie 29 ha, jednym planie, przy jeziorze, miejscowość wy-poczynkowa, budynki ma-szyn, centralne ogrze-wanie, nadające się na 2 rodziny, przy tym war-sztaty samochodowe. Po-biedzka, Nowa 12, pow. Poznań. 16069g

Sprzedam działkę pół ha, obok przystanku autobu-sowego i sklepu, Umulto-wo przy granicy Pozna-nia. Strzelczyk, Poznań, Winogrody 61. 17098gpr.

2,5 morgi ziemi z sadem koło miasta Warty, blisko rzeki i przystanku PKS — sprzedam. Oferty „Prasa”, „Prasa”, Łódź, Piotrkow-ska 96. K218

Sprzedam lub zamienie na samochód małodziałowy działkę 1.239 m², przy Da-browskiego. Poznań, Osie-dle Piastowskie 34 m. 6, godz. 17-19. 16126g

Z powodu choroby, prze-dam 8 ha ziemi ogrodowej wraz z zabudowaniami, położonej w Pobiedz-skach, pow. Poznań. Ste-fan Karalus, Pobiedziska, ul. Goślińska nr 19. 16144g

Kupię ogród z letniakiem lub bez, najchętniej drze-wa leśne, w Puszczyko-wie. Oferty „Prasa” — Grunwaldzka 19 dla 16241g.

Sprzedam połowę domu bliźniaczego, stan su-rowy zamknięty — Świe-rzewo. Tel. 648-23, godz. 19-21. 16249g

Sprzedam gospodarstwo 10-15 ha, blisko miasta powiatowego, zelektryfi-kowane, woda, budynki duże, dogodna komunika-cja, szkoła, cena do uzo-godnienia, ewentualnie za-miana na dom mieszkal-ny. Oferty „Prasa”, Grunwaldzka 19 dla 16262g.

Kupię w Poznaniu wolną wille lub mieszkanie wła-sności. Oferty „Prasa”, Grunwaldzka 19 dla 16281g.

Kupię domek jednorod-zinny lub pół domu bliź-niaczego, może być do wykończenia w grani-cach Poznania — cena do uzgodnienia. Oferty „Prasa”, Grunwaldzka 19 dla 16296g.

Szklarnie, 2 ha ogrodu, budynec mieszkalny, ce-na 500 tys. zł, z powodu choroby sprzedam. Of-erty „Prasa”, Grunwaldzka 19 dla 16316g.

Działkę 7.500 m² na plan-tacje, dobra komunika-cja, oddam w dzierżawę. Oferty „Prasa”, Grunwaldzka 19 dla 16306g.

Kupię parcele 0,5-1 ha, okolice Poznania. Oferty „Prasa”, Grunwaldzka 19 dla 16423g.

RZEMIEŚNICZA SPÓŁDZIELNIA ZAOPATRZENIA I ZBYTU „MECHANIKÓW”

Poznań, ulica Wawrzyniaka nr 10 — telefon nr 420-71

informuje, że uruchomiła

PUNKTY INFORMACYJNO-DYSPOZYTORSKIE

USŁUG DLA LUDNOŚCI

— w zakresie branży metalowej:

1. Poznań, ul. Wawrzyniaka 10 — tel. 420-71 (Dział Usług)
2. Poznań, ul. Sikorskiego 41 — tel. 313-69
3. Poznań, ul. Wiśłana 51 — tel. 426-80
4. Poznań, ul. Dąbrowskiego 79 — tel. —
5. Poznań, ul. Winogrody 92a — tel. —
6. Poznań, ul. Gw. Ludowej 46 — tel. 301-06
7. Poznań, ul. Goplańska 13 — tel. 731-32
8. Poznań, ul. Ostrowska 10/11 — tel. 536-29
9. Piątkowo, ul. Obornicka 40 — tel. —
10. Przeźmierowo, ul. Łanowa — tel. —
11. Poznań, ul. Jabłonkowska 15 — tel. 308-77
12. Poznań, ul. Krauthofera 13 — tel. 660-92
13. Poznań, ul. Starolecka 110 — tel. 727-86

W punktach tych udzielamy informacji i podajemy adresy naszych zakładów specjalistycznych wg układu branżowego. Równocześnie polecamy PT Klientom nasz bogato zaopa-trzony w atrakcyjne wyroby rzemiosła

SKLEP DETALICZNY W POZNANIU, przy ulicy Wawrzyniaka 10

- Polecamy:
- artykuły gospodarstwa domowego
 - 1001 drobiazgów
 - artykuły biurowo-szkolne
 - części motoryzacyjne.

Z OKAZJI NOWEGO ROKU

wszystkim PT Klientom i Członkom — składamy serdeczne życzenia

K9237

Różne

Naprawa maszyn biuro-nych, Marcinkowskiego 26, telefon 563-63. 16320g

Centrala Maszyn Biuro-nych oraz Kas Rejestracy-jnych — Warsztat Na-praw — Cz. Filipiak, Po-zań, Czerwonej Armii 59, przeniesiona została na ul. Tadeusza Kościuszki 80 — front — tel. 598-19. 16372g

Zaginęły dwa psy myśliw-skie maści rufej. Wiado-mość proszę kierować tel. 581-47. 17215g

Uwaga! Przeciwwłgowe, błotno-śniegowe biełniki — nakładam. Wulkaniza-cja — Poznań, ul. Górki 3, tel. 666-56. 16190g

Auto-Service — Kraszew-skiego 30, udziela 3-letniej gwarancji na zabezpiecze-nie antykorozyjne nowo zakupionego samochodu, 2-letniej gwarancji na za-bezpieczenie samochodu używanego. Specjalność zakładu: naprawy samo-chodu „Syrena”. 16646g

Świadek wypadku zła-mania nogi 23. XII, 89 o-koło godz. 17 przy Rynku Jeżyckim przy kabinie MO, szczególnie pania, która mnie do domu od-prowadziła uprasza się o podanie adresu. Sikora, ul. Szmarzewskiego 16 m. 6. 16787g

Damski sweter znalezion w barze „Rio”. Wiado-mość: tel. 305-55. 17289g

Zaginął pies wyżej dro-pisty, brązowe łaty, uczę-ściwego znalazcę proszę o zwrot za wynagrodze-niem. Polcyn, Dzierżyń-skiego 21 m. 23 a. 17306g

Dnia 9. I. br. zaginął pies owczarek, czarny podpa-lany z nr 4582 — proszę odprowadzić: Dzierżyń-skiego 85 m. 10. 17316g

Garaż dla „Zuka”, śród-mieście, wydzierżawie. Te-lefon 549-10. 16175g

Bluzeczka damska i blu-zeczka dziecięca zgrabio-na 8 bm. między godz. 18.30-20. Zwrot wynagrodze-nia, Poznań, Zeylanda 10. 17203g

ZAKŁADY PRZEMYSŁU METALOWEGO

H. CEGIELSKI w Poznaniu

ulica F. Dzierżyńskiego nr 223/229

SPRZEDADZĄ Z MAGAZYNU

instytucjom państwowym, uspołecz-nionym i prywatnym

1. OGRZEWACZE ELEKTRYCZNE

— w ilości szt. 2600

Napięcie znamionowe 1500 V, moc 1000 W. W ogrzewaczu znajdują się 3 elementy grzejne na nap. 500 V o mocy 333 W każdy. Elementy grzejne połączone równolegle na napięcie 500 V mają moc 1000 W, na 380 V 490 Kcal/h i na 220 V 180 Kcal/h.

Rozmiary: 1260 x 111 x 220 mm

Cieężar: 12 kg

Cena ogrzewacza: 1.131,— zł.

2. NAGRZEWNICE ELEKTRYCZNE

— w ilości szt. 56

Na napięcie znamionowe 3000 V, moc 22 kW. W nagrzewnicy znajduje się 60 elementów grzejnych na nap. 150 V, o mocy 366,7 W każdy. Elementy grzejne połączone odpowiednio szeregowo — równolegle na napięcie 220 V mają moc 11,7 kW, natomiast na 380 V 15,64 kW.

Rozmiary: 1102 x 907 x 435 mm

Cieężar: 148 kg

Cena nagrzewnicy: 20.680,— zł.

K9625

Matrimonialne

Dwie niezależne, intere-sujące, reprezentacyjne panie, poznają w celu ma-trymonialnym odpowied-nich, dobrze sytuowa-nych panów, do lat 45. Cel matrymonialny. Of-erty „Prasa”, Grunwaldzka 19 dla 16380g.

Panna lat 23, wykształce-nie średnie, pozna pana. Cel matrymonialny. Of-erty „Prasa”, Grunwaldzka 19 dla 16143g.

Dla siostrzyny lat 32, wykształcenie średnie, wzrost 1,67, dobrze sy-tuowanej, poznam szlachet-nego kawalera. Cel ma-trymonialny. Oferty „Pra-sa”, Grunwaldzka 19 dla 16189g.

Kawaler lat 28, bez nałó-gód, rzemieślnik, z wła-snym mieszkaniem, za-możny — pozna pannę, dobrze sytuowaną, doma-torkę. Cel matrymonial-ny. Oferty „Prasa”, Grunwaldzka 19 dla 16063g.

Poznam panią do lat 57, dobrej prezencji, weselo-go usposobienia, która potrafi dzielić losy życia ze zrównoważonym mę-zczyzną. Cel matrymonial-ny. Oferty „Prasa”, Grunwaldzka 19 dla 16068g.

Kawaler przystojny lat 23 z zawodem, pozna sy-tuowaną panią z miesz-kaniem. Pośrednictwo ro-dziców mile widziane. Cel matrymonialny. Oferty — ze zdjęciem „Prasa”, Grunwaldzka 19 dla 16478g

Emerytka pozna emery-ta w celu matrymonial-ny. Oferty „Prasa” — Grunwaldzka 19 dla 16436g

Kawaler przystojny lat 23 z zawodem, pozna sy-tuowaną panią z miesz-kaniem. Pośrednictwo ro-dziców mile widziane. Cel matrymonialny. Oferty — ze zdjęciem „Prasa”, Grunwaldzka 19 dla 16478g

Pragniesz szczęśliwego małżeństwa, napisz „Ve-nus” Koszalin, Kolejowa 7. Błyskawicznie prześle-my krajowe adresy. K9196

Inteligentna, gospodarna, rencistka (starsza) poślubi odpowiedniego pana. Oferty „Prasa”, Grunwaldzka 19 dla 16159g.

W dniu 11 stycznia 1970 r. zmarł najukochań-szy mąż, ojciec i dziadko, w wieku lat 78, śp.

kpt. rezerwy JÓZEF GÓRAL

Pogrzeb odbędzie się w czwartek, dnia 15 bm. o godz. 9.55 z kaplicy cmentarza na Junikowie, o czym zawiadamiają

żona, dzieci i rodzina 17348g

W dniu 9 stycznia 1970 r. zmarł, przeżywszy lat 76, nasz ojciec i dziadek, śp.

ANTONI PIÓRO

Pogrzeb odbędzie się we wtorek, dnia 13 bm. o godz. 15.15 na cmentarzu w Puszczykowie.

RODZINA 17289g

SPROSTOWANIE: w nekrologu

JÓZEF POPIELA

błędnie podano godzinę pogrzebu. Winno być: dnia 13 bm. o godz. 10.30. 17282gdr.

A. GŁOS WIELKOPOLSKI Nr 10 (8054) 13 I 1970

Dnia 7 stycznia 1970 r. zmarł długoletni czo-lonek naszej Spółdzielni, śp.

MIECZYSLAW POGORZELSKI

1,5 mld. zł na potrzeby miasta

Dzisiaj sesja budżetowa RN Poznania

Dzisiejsza sesja Rady Narodowej Poznania, która rozpoczyna obrady o godz. 10 w sali posiedzeń przy pl. Kolegiackim 17 poświęcona będzie uchwaleniu planu gospodarczego miasta na rok obecny.

Projekt budżetu zakłada w tym roku większe kwoty na wydatki. Ogółem budżet po stronie dochodów i wydatków wynosi 1.537 mln. zł. W porównaniu z uchwalonym w zeszłym roku, wydatki na tegoż roczne potrzeby miasta zwiększą się więc o około 154 mln. zł.

Z ogólnych nakładów na wydatki bieżące, na które proponuje się 1.140 mln. zł, największą — 919 mln. zł przypada na urządzenia socjalno-kulturalne. Z tej kwoty na ochronę

zdrowia przewidziano 455 mln. zł, na kapitalne remonty obiektów służby zdrowia — 6 mln. zł, a inwestycje — 51 mln. zł. Warto podkreślić, że wydatki bieżące związane ze służbą zdrowia są wyższe w tym roku o 31,7 mln. zł, niż w zeszłym roku.

Również o 12,5 mln. zł więcej przeznaczają się w tym roku na oświatę. Na ten cel zarezerwowano w budżecie 347 mln. zł. Niemniej poważną pozycję w budżecie miasta stanowią nakłady na gospodarkę komunalną. Ogółem projektuje się wydać w tym roku 428 mln. zł, w tym na wydatki bieżące 148 mln. zł, kapitalne remonty — 245 mln. zł i inwestycje — 34 mln. zł. Sporo pieniędzy przeznaczono w tym resorcie na kapitalne remonty budynków mieszkalnych. Na generalne naprawy domów prywatno-własnościowych przewidziano 75 mln. zł, a państwowych, podległych DZBM — przeszło 21 mln. zł. (a)

W kwietniu:

Wystawa o obozach koncentracyjnych

Ostatnio odbyło się pierwsze w tym roku plenarne zebranie Wojewódzkiej Komisji Środowiskowej b. Więźniów Politycznych Hitlerowskich Obozów Koncentracyjnych i Więźniów przy Zarządzie Okręgu ZBoWiD. Na zebraniu, któremu przewodniczył prof. dr E. Chrościelewski, złożono sprawozdanie z ubiegłorocznej działalności.

Podczas zebrania omówiono też plan pracy komisji na I kwartał br. W związku z obchodami 25-lecia oswo-bodzenia obozów koncentracyjnych postanowiono — dla uczczenia tej pamiętnej rocznicy — zorganizować wystawę w naszym mieście. Ekspozycja będą dokumenty, fotografie i plany obrazujące życie i obozowe warunki przeżywania w obozach koncentracyjnych. Wystawa ta ma być otwarta w kwietniu — miesiącu pamięci narodowej. (a)

Telefony

- Wskutek nieostrożnej jazdy, na ul. Dąbrowskiego, samochód osobowy marki „Warszawa” uległ wypadkowi. Pojazd uległ uszkodzeniu, ofiar w ludziach nie było. Również do czołowego zderzenia doszło na ul. Główna gdzie samochód-dzwig zderzył się z taksówką. Kierowca Kazimierz Z. odniósł obrażenia. Trzeci wypadek spowodowany poślizgiem nastąpił na ul. Marchlewskiego narożnik Strzeleckiej. Samochód „Fiat” zderzył się z „Warszawą”.
- Dwukrotnie wzywano wczoraj Straż Pożarną. Najpierw zapaliło się drzewo i węgiew w piwnicy domu przy ul. Działyńskich, później, na ul. Głogowskiej paliły się kable tramwaju linii nr 6. Ogień zlokalizowano.
- W zakładzie pracy przy ul. Strzeszyńskiej, Franciszek W. wkroczył ręką w tryby maszyny. Doznał rany szarpanej przedramienia i złamania kości. (za)

WIADOMOŚCI:

5, 6, 7, 8, 10, 12.05. 15, 16, 18, 20, 23, 24, 1, 2: 2.55. PROGRAM I: Fala 407 m i UKF 69,74 MHz; 8.35 „Świat i my” — magazyn aktualności gospodarczych; 9 Gra Polska Kapela pod dyr. F. Dzierżanowskiego; 9.35 Złoty ZSRR; 9.55 Jak w kinie: 10.25 Pisarz i książka — aud. o twórczości Wł. Dunasowskiego; 10.55 Z muzyki Baroku; 13 Czas dobrych gospodarzy; 13.15 Słuchacz piszą — my odpowiadamy; 13.25 Gra ze spół B. Hardego; 13.40 „Trzy kopiełki” — fragm. opow.; 14.35 Cze go chętnie słuchamy; 14.45 „Błękitna sztafeta”; 15 Syntetyczne wiośniaki; 15.15 Słuchacz piszą; 15.25 Słuchacz piszą; 15.35 Słuchacz piszą; 15.45 Słuchacz piszą; 15.55 Słuchacz piszą; 16.05 Słuchacz piszą; 16.15 Słuchacz piszą; 16.25 Słuchacz piszą; 16.35 Słuchacz piszą; 16.45 Słuchacz piszą; 16.55 Słuchacz piszą; 17.05 Słuchacz piszą; 17.15 Słuchacz piszą; 17.25 Słuchacz piszą; 17.35 Słuchacz piszą; 17.45 Słuchacz piszą; 17.55 Słuchacz piszą; 18.05 Słuchacz piszą; 18.15 Słuchacz piszą; 18.25 Słuchacz piszą; 18.35 Słuchacz piszą; 18.45 Słuchacz piszą; 18.55 Słuchacz piszą; 19.05 Słuchacz piszą; 19.15 Słuchacz piszą; 19.25 Słuchacz piszą; 19.35 Słuchacz piszą; 19.45 Słuchacz piszą; 19.55 Słuchacz piszą; 20.05 Słuchacz piszą; 20.15 Słuchacz piszą; 20.25 Słuchacz piszą; 20.35 Słuchacz piszą; 20.45 Słuchacz piszą; 20.55 Słuchacz piszą; 21.05 Słuchacz piszą; 21.15 Słuchacz piszą; 21.25 Słuchacz piszą; 21.35 Słuchacz piszą; 21.45 Słuchacz piszą; 21.55 Słuchacz piszą; 22.05 Słuchacz piszą; 22.15 Słuchacz piszą; 22.25 Słuchacz piszą; 22.35 Słuchacz piszą; 22.45 Słuchacz piszą; 22.55 Słuchacz piszą; 23.05 Słuchacz piszą; 23.15 Słuchacz piszą; 23.25 Słuchacz piszą; 23.35 Słuchacz piszą; 23.45 Słuchacz piszą; 23.55 Słuchacz piszą; 24.05 Słuchacz piszą; 24.15 Słuchacz piszą; 24.25 Słuchacz piszą; 24.35 Słuchacz piszą; 24.45 Słuchacz piszą; 24.55 Słuchacz piszą; 25.05 Słuchacz piszą; 25.15 Słuchacz piszą; 25.25 Słuchacz piszą; 25.35 Słuchacz piszą; 25.45 Słuchacz piszą; 25.55 Słuchacz piszą; 26.05 Słuchacz piszą; 26.15 Słuchacz piszą; 26.25 Słuchacz piszą; 26.35 Słuchacz piszą; 26.45 Słuchacz piszą; 26.55 Słuchacz piszą; 27.05 Słuchacz piszą; 27.15 Słuchacz piszą; 27.25 Słuchacz piszą; 27.35 Słuchacz piszą; 27.45 Słuchacz piszą; 27.55 Słuchacz piszą; 28.05 Słuchacz piszą; 28.15 Słuchacz piszą; 28.25 Słuchacz piszą; 28.35 Słuchacz piszą; 28.45 Słuchacz piszą; 28.55 Słuchacz piszą; 29.05 Słuchacz piszą; 29.15 Słuchacz piszą; 29.25 Słuchacz piszą; 29.35 Słuchacz piszą; 29.45 Słuchacz piszą; 29.55 Słuchacz piszą; 30.05 Słuchacz piszą; 30.15 Słuchacz piszą; 30.25 Słuchacz piszą; 30.35 Słuchacz piszą; 30.45 Słuchacz piszą; 30.55 Słuchacz piszą; 31.05 Słuchacz piszą; 31.15 Słuchacz piszą; 31.25 Słuchacz piszą; 31.35 Słuchacz piszą; 31.45 Słuchacz piszą; 31.55 Słuchacz piszą; 32.05 Słuchacz piszą; 32.15 Słuchacz piszą; 32.25 Słuchacz piszą; 32.35 Słuchacz piszą; 32.45 Słuchacz piszą; 32.55 Słuchacz piszą; 33.05 Słuchacz piszą; 33.15 Słuchacz piszą; 33.25 Słuchacz piszą; 33.35 Słuchacz piszą; 33.45 Słuchacz piszą; 33.55 Słuchacz piszą; 34.05 Słuchacz piszą; 34.15 Słuchacz piszą; 34.25 Słuchacz piszą; 34.35 Słuchacz piszą; 34.45 Słuchacz piszą; 34.55 Słuchacz piszą; 35.05 Słuchacz piszą; 35.15 Słuchacz piszą; 35.25 Słuchacz piszą; 35.35 Słuchacz piszą; 35.45 Słuchacz piszą; 35.55 Słuchacz piszą; 36.05 Słuchacz piszą; 36.15 Słuchacz piszą; 36.25 Słuchacz piszą; 36.35 Słuchacz piszą; 36.45 Słuchacz piszą; 36.55 Słuchacz piszą; 37.05 Słuchacz piszą; 37.15 Słuchacz piszą; 37.25 Słuchacz piszą; 37.35 Słuchacz piszą; 37.45 Słuchacz piszą; 37.55 Słuchacz piszą; 38.05 Słuchacz piszą; 38.15 Słuchacz piszą; 38.25 Słuchacz piszą; 38.35 Słuchacz piszą; 38.45 Słuchacz piszą; 38.55 Słuchacz piszą; 39.05 Słuchacz piszą; 39.15 Słuchacz piszą; 39.25 Słuchacz piszą; 39.35 Słuchacz piszą; 39.45 Słuchacz piszą; 39.55 Słuchacz piszą; 40.05 Słuchacz piszą; 40.15 Słuchacz piszą; 40.25 Słuchacz piszą; 40.35 Słuchacz piszą; 40.45 Słuchacz piszą; 40.55 Słuchacz piszą; 41.05 Słuchacz piszą; 41.15 Słuchacz piszą; 41.25 Słuchacz piszą; 41.35 Słuchacz piszą; 41.45 Słuchacz piszą; 41.55 Słuchacz piszą; 42.05 Słuchacz piszą; 42.15 Słuchacz piszą; 42.25 Słuchacz piszą; 42.35 Słuchacz piszą; 42.45 Słuchacz piszą; 42.55 Słuchacz piszą; 43.05 Słuchacz piszą; 43.15 Słuchacz piszą; 43.25 Słuchacz piszą; 43.35 Słuchacz piszą; 43.45 Słuchacz piszą; 43.55 Słuchacz piszą; 44.05 Słuchacz piszą; 44.15 Słuchacz piszą; 44.25 Słuchacz piszą; 44.35 Słuchacz piszą; 44.45 Słuchacz piszą; 44.55 Słuchacz piszą; 45.05 Słuchacz piszą; 45.15 Słuchacz piszą; 45.25 Słuchacz piszą; 45.35 Słuchacz piszą; 45.45 Słuchacz piszą; 45.55 Słuchacz piszą; 46.05 Słuchacz piszą; 46.15 Słuchacz piszą; 46.25 Słuchacz piszą; 46.35 Słuchacz piszą; 46.45 Słuchacz piszą; 46.55 Słuchacz piszą; 47.05 Słuchacz piszą; 47.15 Słuchacz piszą; 47.25 Słuchacz piszą; 47.35 Słuchacz piszą; 47.45 Słuchacz piszą; 47.55 Słuchacz piszą; 48.05 Słuchacz piszą; 48.15 Słuchacz piszą; 48.25 Słuchacz piszą; 48.35 Słuchacz piszą; 48.45 Słuchacz piszą; 48.55 Słuchacz piszą; 49.05 Słuchacz piszą; 49.15 Słuchacz piszą; 49.25 Słuchacz piszą; 49.35 Słuchacz piszą; 49.45 Słuchacz piszą; 49.55 Słuchacz piszą; 50.05 Słuchacz piszą; 50.15 Słuchacz piszą; 50.25 Słuchacz piszą; 50.35 Słuchacz piszą; 50.45 Słuchacz piszą; 50.55 Słuchacz piszą; 51.05 Słuchacz piszą; 51.15 Słuchacz piszą; 51.25 Słuchacz piszą; 51.35 Słuchacz piszą; 51.45 Słuchacz piszą; 51.55 Słuchacz piszą; 52.05 Słuchacz piszą; 52.15 Słuchacz piszą; 52.25 Słuchacz piszą; 52.35 Słuchacz piszą; 52.45 Słuchacz piszą; 52.55 Słuchacz piszą; 53.05 Słuchacz piszą; 53.15 Słuchacz piszą; 53.25 Słuchacz piszą; 53.35 Słuchacz piszą; 53.45 Słuchacz piszą; 53.55 Słuchacz piszą; 54.05 Słuchacz piszą; 54.15 Słuchacz piszą; 54.25 Słuchacz piszą; 54.35 Słuchacz piszą; 54.45 Słuchacz piszą; 54.55 Słuchacz piszą; 55.05 Słuchacz piszą; 55.15 Słuchacz piszą; 55.25 Słuchacz piszą; 55.35 Słuchacz piszą; 55.45 Słuchacz piszą; 55.55 Słuchacz piszą; 56.05 Słuchacz piszą; 56.15 Słuchacz piszą; 56.25 Słuchacz piszą; 56.35 Słuchacz piszą; 56.45 Słuchacz piszą; 56.55 Słuchacz piszą; 57.05 Słuchacz piszą; 57.15 Słuchacz piszą; 57.25 Słuchacz piszą; 57.35 Słuchacz piszą; 57.45 Słuchacz piszą; 57.55 Słuchacz piszą; 58.05 Słuchacz piszą; 58.15 Słuchacz piszą; 58.25 Słuchacz piszą; 58.35 Słuchacz piszą; 58.45 Słuchacz piszą; 58.55 Słuchacz piszą; 59.05 Słuchacz piszą; 59.15 Słuchacz piszą; 59.25 Słuchacz piszą; 59.35 Słuchacz piszą; 59.45 Słuchacz piszą; 59.55 Słuchacz piszą; 60.05 Słuchacz piszą; 60.15 Słuchacz piszą; 60.25 Słuchacz piszą; 60.35 Słuchacz piszą; 60.45 Słuchacz piszą; 60.55 Słuchacz piszą; 61.05 Słuchacz piszą; 61.15 Słuchacz piszą; 61.25 Słuchacz piszą; 61.35 Słuchacz piszą; 61.45 Słuchacz piszą; 61.55 Słuchacz piszą; 62.05 Słuchacz piszą; 62.15 Słuchacz piszą; 62.25 Słuchacz piszą; 62.35 Słuchacz piszą; 62.45 Słuchacz piszą; 62.55 Słuchacz piszą; 63.05 Słuchacz piszą; 63.15 Słuchacz piszą; 63.25 Słuchacz piszą; 63.35 Słuchacz piszą; 63.45 Słuchacz piszą; 63.55 Słuchacz piszą; 64.05 Słuchacz piszą; 64.15 Słuchacz piszą; 64.25 Słuchacz piszą; 64.35 Słuchacz piszą; 64.45 Słuchacz piszą; 64.55 Słuchacz piszą; 65.05 Słuchacz piszą; 65.15 Słuchacz piszą; 65.25 Słuchacz piszą; 65.35 Słuchacz piszą; 65.45 Słuchacz piszą; 65.55 Słuchacz piszą; 66.05 Słuchacz piszą; 66.15 Słuchacz piszą; 66.25 Słuchacz piszą; 66.35 Słuchacz piszą; 66.45 Słuchacz piszą; 66.55 Słuchacz piszą; 67.05 Słuchacz piszą; 67.15 Słuchacz piszą; 67.25 Słuchacz piszą; 67.35 Słuchacz piszą; 67.45 Słuchacz piszą; 67.55 Słuchacz piszą; 68.05 Słuchacz piszą; 68.15 Słuchacz piszą; 68.25 Słuchacz piszą; 68.35 Słuchacz piszą; 68.45 Słuchacz piszą; 68.55 Słuchacz piszą; 69.05 Słuchacz piszą; 69.15 Słuchacz piszą; 69.25 Słuchacz piszą; 69.35 Słuchacz piszą; 69.45 Słuchacz piszą; 69.55 Słuchacz piszą; 70.05 Słuchacz piszą; 70.15 Słuchacz piszą; 70.25 Słuchacz piszą; 70.35 Słuchacz piszą; 70.45 Słuchacz piszą; 70.55 Słuchacz piszą; 71.05 Słuchacz piszą; 71.15 Słuchacz piszą; 71.25 Słuchacz piszą; 71.35 Słuchacz piszą; 71.45 Słuchacz piszą; 71.55 Słuchacz piszą; 72.05 Słuchacz piszą; 72.15 Słuchacz piszą; 72.25 Słuchacz piszą; 72.35 Słuchacz piszą; 72.45 Słuchacz piszą; 72.55 Słuchacz piszą; 73.05 Słuchacz piszą; 73.15 Słuchacz piszą; 73.25 Słuchacz piszą; 73.35 Słuchacz piszą; 73.45 Słuchacz piszą; 73.55 Słuchacz piszą; 74.05 Słuchacz piszą; 74.15 Słuchacz piszą; 74.25 Słuchacz piszą; 74.35 Słuchacz piszą; 74.45 Słuchacz piszą; 74.55 Słuchacz piszą; 75.05 Słuchacz piszą; 75.15 Słuchacz piszą; 75.25 Słuchacz piszą; 75.35 Słuchacz piszą; 75.45 Słuchacz piszą; 75.55 Słuchacz piszą; 76.05 Słuchacz piszą; 76.15 Słuchacz piszą; 76.25 Słuchacz piszą; 76.35 Słuchacz piszą; 76.45 Słuchacz piszą; 76.55 Słuchacz piszą; 77.05 Słuchacz piszą; 77.15 Słuchacz piszą; 77.25 Słuchacz piszą; 77.35 Słuchacz piszą; 77.45 Słuchacz piszą; 77.55 Słuchacz piszą; 78.05 Słuchacz piszą; 78.15 Słuchacz piszą; 78.25 Słuchacz piszą; 78.35 Słuchacz piszą; 78.45 Słuchacz piszą; 78.55 Słuchacz piszą; 79.05 Słuchacz piszą; 79.15 Słuchacz piszą; 79.25 Słuchacz piszą; 79.35 Słuchacz piszą; 79.45 Słuchacz piszą; 79.55 Słuchacz piszą; 80.05 Słuchacz piszą; 80.15 Słuchacz piszą; 80.25 Słuchacz piszą; 80.35 Słuchacz piszą; 80.45 Słuchacz piszą; 80.55 Słuchacz piszą; 81.05 Słuchacz piszą; 81.15 Słuchacz piszą; 81.25 Słuchacz piszą; 81.35 Słuchacz piszą; 81.45 Słuchacz piszą; 81.55 Słuchacz piszą; 82.05 Słuchacz piszą; 82.15 Słuchacz piszą; 82.25 Słuchacz piszą; 82.35 Słuchacz piszą; 82.45 Słuchacz piszą; 82.55 Słuchacz piszą; 83.05 Słuchacz piszą; 83.15 Słuchacz piszą; 83.25 Słuchacz piszą; 83.35 Słuchacz piszą; 83.45 Słuchacz piszą; 83.55 Słuchacz piszą; 84.05 Słuchacz piszą; 84.15 Słuchacz piszą; 84.25 Słuchacz piszą; 84.35 Słuchacz piszą; 84.45 Słuchacz piszą; 84.55 Słuchacz piszą; 85.05 Słuchacz piszą; 85.15 Słuchacz piszą; 85.25 Słuchacz piszą; 85.35 Słuchacz piszą; 85.45 Słuchacz piszą; 85.55 Słuchacz piszą; 86.05 Słuchacz piszą; 86.15 Słuchacz piszą; 86.25 Słuchacz piszą; 86.35 Słuchacz piszą; 86.45 Słuchacz piszą; 86.55 Słuchacz piszą; 87.05 Słuchacz piszą; 87.15 Słuchacz piszą; 87.25 Słuchacz piszą; 87.35 Słuchacz piszą; 87.45 Słuchacz piszą; 87.55 Słuchacz piszą; 88.05 Słuchacz piszą; 88.15 Słuchacz piszą; 88.25 Słuchacz piszą; 88.35 Słuchacz piszą; 88.45 Słuchacz piszą; 88.55 Słuchacz piszą; 89.05 Słuchacz piszą; 89.15 Słuchacz piszą; 89.25 Słuchacz piszą; 89.35 Słuchacz piszą; 89.45 Słuchacz piszą; 89.55 Słuchacz piszą; 90.05 Słuchacz piszą; 90.15 Słuchacz piszą; 90.25 Słuchacz piszą; 90.35 Słuchacz piszą; 90.45 Słuchacz piszą; 90.55 Słuchacz piszą; 91.05 Słuchacz piszą; 91.15 Słuchacz piszą; 91.25 Słuchacz piszą; 91.35 Słuchacz piszą; 91.45 Słuchacz piszą; 91.55 Słuchacz piszą; 92.05 Słuchacz piszą; 92.15 Słuchacz piszą; 92.25 Słuchacz piszą; 92.35 Słuchacz piszą; 92.45 Słuchacz piszą; 92.55 Słuchacz piszą; 93.05 Słuchacz piszą; 93.15 Słuchacz piszą; 93.25 Słuchacz piszą; 93.35 Słuchacz piszą; 93.45 Słuchacz piszą; 93.55 Słuchacz piszą; 94.05 Słuchacz piszą; 94.15 Słuchacz piszą; 94.25 Słuchacz piszą; 94.35 Słuchacz piszą; 94.45 Słuchacz piszą; 94.55 Słuchacz piszą; 95.05 Słuchacz piszą; 95.15 Słuchacz piszą; 95.25 Słuchacz piszą; 95.35 Słuchacz piszą; 95.45 Słuchacz piszą; 95.55 Słuchacz piszą; 96.05 Słuchacz piszą; 96.15 Słuchacz piszą; 96.25 Słuchacz piszą; 96.35 Słuchacz piszą; 96.45 Słuchacz piszą; 96.55 Słuchacz piszą; 97.05 Słuchacz piszą; 97.15 Słuchacz piszą; 97.25 Słuchacz piszą; 97.35 Słuchacz piszą; 97.45 Słuchacz piszą; 97.55 Słuchacz piszą; 98.05 Słuchacz piszą; 98.15 Słuchacz piszą; 98.25 Słuchacz piszą; 98.35 Słuchacz piszą; 98.45 Słuchacz piszą; 98.55 Słuchacz piszą; 99.05 Słuchacz piszą; 99.15 Słuchacz piszą; 99.25 Słuchacz piszą; 99.35 Słuchacz piszą; 99.45 Słuchacz piszą; 99.55 Słuchacz piszą; 100.05 Słuchacz piszą; 100.15 Słuchacz piszą; 100.25 Słuchacz piszą; 100.35 Słuchacz piszą; 100.45 Słuchacz piszą; 100.55 Słuchacz piszą; 101.05 Słuchacz piszą; 101.15 Słuchacz piszą; 101.25 Słuchacz piszą; 101.35 Słuchacz piszą; 101.45 Słuchacz piszą; 101.55 Słuchacz piszą; 102.05 Słuchacz piszą; 102.15 Słuchacz piszą; 102.25 Słuchacz piszą; 102.35 Słuchacz piszą; 102.45 Słuchacz piszą; 102.55 Słuchacz piszą; 103.05 Słuchacz piszą; 103.15 Słuchacz piszą; 103.25 Słuchacz piszą; 103.35 Słuchacz piszą; 103.45 Słuchacz piszą; 103.55 Słuchacz piszą; 104.05 Słuchacz piszą; 104.15 Słuchacz piszą; 104.25 Słuchacz piszą; 104.35 Słuchacz piszą; 104.45 Słuchacz piszą; 104.55 Słuchacz piszą; 105.05 Słuchacz piszą; 105.15 Słuchacz piszą; 105.25 Słuchacz piszą; 105.35 Słuchacz piszą; 105.45 Słuchacz piszą; 105.55 Słuchacz piszą; 106.05 Słuchacz piszą; 106.15 Słuchacz piszą; 106.25 Słuchacz piszą; 106.35 Słuchacz piszą; 106.45 Słuchacz piszą; 106.55 Słuchacz piszą; 107.05 Słuchacz piszą; 107.15 Słuchacz piszą; 107.25 Słuchacz piszą; 107.35 Słuchacz piszą; 107.45 Słuchacz piszą; 107.55 Słuchacz piszą; 108.05 Słuchacz piszą; 108.15 Słuchacz piszą; 108.25 Słuchacz piszą; 108.35 Słuchacz piszą; 108.45 Słuchacz piszą; 108.55 Słuchacz piszą; 109.05 Słuchacz piszą; 109.15 Słuchacz piszą; 109.25 Słuchacz piszą; 109.35 Słuchacz piszą; 109.45 Słuchacz piszą; 109.55 Słuchacz piszą; 110.05 Słuchacz piszą; 110.15 Słuchacz piszą; 110.25 Słuchacz piszą; 110.35 Słuchacz piszą; 110.45 Słuchacz piszą; 110.55 Słuchacz piszą; 111.05 Słuchacz piszą; 111.15 Słuchacz piszą; 111.25 Słuchacz piszą; 111.35 Słuchacz piszą; 111.45 Słuchacz piszą; 111.55 Słuchacz piszą; 112.05 Słuchacz piszą; 112.15 Słuchacz piszą; 112.25 Słuchacz piszą; 112.35 Słuchacz piszą; 112.45 Słuchacz piszą; 112.55 Słuchacz piszą; 113.05 Słuchacz piszą; 113.15 Słuchacz piszą; 113.25 Słuchacz piszą; 113.35 Słuchacz piszą; 113.45 Słuchacz piszą; 113.55 Słuchacz piszą; 114.05 Słuchacz piszą; 114.15 Słuchacz piszą; 114.25 Słuchacz piszą; 114.35 Słuchacz piszą; 114.45 Słuchacz piszą; 114.55 Słuchacz piszą; 115.05 Słuchacz piszą; 115.15 Słuchacz piszą; 115.25 Słuchacz piszą; 115.35 Słuchacz piszą; 115.45 Słuchacz piszą; 115.55 Słuchacz piszą; 116.05 Słuchacz piszą; 116.15 Słuchacz piszą; 116.25 Słuchacz piszą; 116.35 Słuchacz piszą; 116.45 Słuchacz piszą; 116.55 Słuchacz piszą; 117.05 Słuchacz piszą; 117.15 Słuchacz piszą; 117.25 Słuchacz piszą; 117.35 Słuchacz piszą; 117.45 Słuchacz piszą; 117.55 Słuchacz piszą; 118.05 Słuchacz piszą; 118.15 Słuchacz piszą; 118.25 Słuchacz piszą; 118.35 Słuchacz piszą; 118.45 Słuchacz piszą; 118.55 Słuchacz piszą; 119.05 Słuchacz piszą; 119.15 Słuchacz piszą; 119.25 Słuchacz piszą; 119.35 Słuchacz piszą; 119.45 Słuchacz piszą; 119.55 Słuchacz piszą; 120.05 Słuchacz piszą; 120.15 Słuchacz piszą; 120.25 Słuchacz piszą; 120.35 Słuchacz piszą; 120.45 Słuchacz piszą; 120.55 Słuchacz piszą; 121.05 Słuchacz piszą; 121.15 Słuchacz piszą; 121.25 Słuchacz piszą; 121.35 Słuchacz piszą; 121.45 Słuchacz piszą; 121.55 Słuchacz piszą; 122.05 Słuchacz piszą; 122.15 Słuchacz piszą; 122.25 Słuchacz piszą; 122.35 Słuchacz piszą; 122.45 Słuchacz piszą; 122.55 Słuchacz piszą; 123.05 Słuchacz piszą; 123.15 Słuchacz piszą; 123.25 Słuchacz piszą; 123.35 Słuchacz piszą; 123.45 Słuchacz piszą; 123.55 Słuchacz piszą; 124.05 Słuchacz piszą; 124.15 Słuchacz piszą; 124.25 Słuchacz piszą; 124.35 Słuchacz piszą; 124.45 Słuchacz piszą; 124.55 Słuchacz piszą; 125.05 Słuchacz piszą; 125.15 Słuchacz piszą; 125.25 Słuchacz piszą; 125.35 Słuchacz piszą; 125.45 Słuchacz piszą; 125.55 Słuchacz piszą; 126.05 Słuchacz piszą; 126.15 Słuchacz piszą; 126.25 Słuchacz piszą; 126.35 Słuchacz piszą; 126.45 Słuchacz piszą; 126.55 Słuchacz piszą; 127.05 Słuchacz piszą; 127.15 Słuchacz piszą; 127.25 Słuchacz piszą; 127.35 Słuchacz piszą; 127.45 Słuchacz piszą; 127.55 Słuchacz piszą; 128.05 Słuchacz piszą; 128.15 Słuchacz piszą; 128.25 Słuchacz piszą; 128.35 Słuchacz piszą; 128.45 Słuchacz piszą; 128.55 Słuchacz piszą; 129.05 Słuchacz piszą; 129.15 Słuchacz piszą; 129.25 Słuchacz piszą; 129.35 Słuchacz piszą; 129.45 Słuchacz piszą; 129.55 Słuchacz piszą; 130.05 Słuchacz piszą; 130.15 Słuchacz piszą; 130.25 Słuchacz piszą; 130.35 Słuchacz piszą; 130.45 Słuchacz piszą; 130.55 Słuchacz piszą; 131.05 Słuchacz piszą; 131.15 Słuchacz piszą; 131.25 Słuchacz piszą; 131.35 Słuchacz piszą; 131.45 Słuchacz piszą; 131.55 Słuchacz piszą; 132.05 Słuchacz piszą; 132.15 Słuchacz piszą; 132.25 Słuchacz piszą; 132.35 Słuchacz piszą; 132.45 Słuchacz piszą; 132.55 Słuchacz piszą; 133.05 Słuchacz piszą; 133.15 Słuchacz piszą; 133.25 Słuchacz piszą; 133.35 Słuchacz piszą; 133.45 Słuchacz piszą; 133.55 Słuchacz piszą; 134.05 Słuchacz piszą; 134.15 Słuchacz piszą; 134.25 Słuchacz piszą; 134.35 Słuchacz piszą; 134.45 Słuchacz piszą; 134.55 Słuchacz piszą; 135.05 Słuchacz piszą; 135.15 Słuchacz piszą; 135.25 Słuchacz piszą; 135.35 Słuchacz piszą; 135.45 Słuchacz piszą; 135.55 Słuchacz piszą; 136.05 Słuchacz piszą; 136.15 Słuchacz piszą; 136.25 Słuchacz piszą; 136.35 Słuchacz piszą; 136.45 Słuchacz piszą; 136.55 Słuchacz piszą; 137.05 Słuchacz piszą; 137.15 Słuchacz piszą; 137.25 Słuchacz piszą; 137.35 Słuchacz piszą; 137.45 Słuchacz piszą; 137.55 Słuchacz piszą; 138.05 Słuchacz piszą; 138.15 Słuchacz piszą; 138.25 Słuchacz piszą; 138.35 Słuchacz piszą; 138.45 Słuchacz piszą; 138.55 Słuchacz piszą; 139.05 Słuchacz piszą; 139.15 Słuchacz piszą; 139.25 Słuchacz piszą; 139.35 Słuchacz piszą; 139.45 Słuchacz piszą; 139.55 Słuchacz piszą; 140.05 Słuchacz piszą; 140.15 Słuchacz piszą; 140.25 Słuchacz piszą; 140.35 Słuchacz piszą; 140.45 Słuchacz piszą; 140.55 Słuchacz piszą; 141.05 Słuchacz piszą; 141.15 Słuchacz piszą; 141.25 Słuchacz piszą; 141.35 Słuchacz piszą; 141.45 Słuchacz piszą; 141.55 Słuchacz piszą; 142.05 Słuchacz piszą; 142.15 Słuchacz piszą; 142.25 Słuchacz piszą; 142.35 Słuchacz piszą; 142.45 Słuchacz piszą; 142.55 Słuchacz piszą; 143.05 Słuchacz piszą; 143.15 Słuchacz piszą; 143.25 Słuchacz piszą; 143.35 Słuchacz piszą; 143.45 Słuchacz piszą; 143.55 Słuchacz piszą; 144.05 Słuchacz piszą; 144.15 Słuchacz piszą; 144.25 Słuchacz piszą; 144.35 Słuchacz piszą; 144.45 Słuchacz piszą; 144.55 Słuchacz piszą; 145.05 Słuchacz piszą; 145.15 Słuchacz piszą; 145.25 Słuchacz piszą; 145.35 Słuchacz piszą; 145.45 Słuchacz piszą; 145.55 Słuchacz piszą; 146.05 Słuchacz piszą; 146.15 Słuchacz